

Index Rerum Notabilium.

Falsitas quid sit, & quotuplex. 4.116. & 6.293. non reperitur in simplici apprehensione, quae est prima intellectus operatio. 6.301. quomodo per accidens in ea contingat. 6.303. proprie reperitur in secunda operatione. 6.327.
Finitio non est adequatum omnino obiectum voluntatis. 7.115. est obiectum formale, & primum intentionis. 7.183.
Fletus tria continet, motum oris, vocem, leugemum, & effusionem lacrymarum. 5.376. quoad duo priora potest convenire omnibus respirantibus, quoad tertium soli homini convenit. ibid. requiritur intellectualis cognitio, & dolor in appetitu, ibi. cur fit diuturnior risu. 5.378. cur quidam sint magis prout ad fletum. ibid.
Forma duplex informat, & assistens. 1.4. forma perfectior potest imperfectiorem continere tripliciter. 1.87.
Formica an videat. 5.20. an habeat imaginativam, & memoriam. 5.292.
Fulgur intra oculum quid sit, & quomodo videatur. 5.83.

G

Gaudium, vide Delectatio, Voluptas.
Generatio quo sensu fit opus naturalissimum viventium. 4.3.
Gratus animatorum dividitur in quatuor genera. 34. & 35.
Gustus quas afferat utilitates. 5.6. eius perfectio, & necessitas. 5.7. est connexus cum tactu, differt tamen ab illo. 5.176. quibus animalibus conveniat. 5.177. quodnam sit organum. 5.179. & 188. ad gustationem praequiratur contactus. 5.183. an exigat medium. 5.188. an percipiat saporem secundum omnem gradum. 5.208. elicit sensationem recipiendo seipsum. 5.214.

H

Habitus dantur. 3.1. eorum definitio. 3.2. subiectantur in potentis, non in essentia, nec in rebus omnino determinatis. 3.3. in voluntate, intellectu, & potentis sensivis internis tam cognoscendis, quam appetitivis, sive in hominibus existant, sive in brutis, sive recipiuntur habitus respectu cuiuscumque obiecti. 3.7. quid requiratur ut potentia fit habituum susceptiva. 3.11. potentia vegetativa, sensitiva, externa, & loco motiva non respiciunt habitus. 3.13.
Non dantur habitus inditi a natura. 3.21. habitus totaliter ab actu proceduntur. 3.22. a quolibet actu causatur aliquid ab habitu in potentia. 3.24. ab uno actu intento potest causari perfectus habitus. 4.37. spectantur ab obiecto formali, non materiali. 3.30. quilibet est intelligibilis. 3.32. intenditur ut quocumque actu etiam remissiori. 3.34. de factis non intenditur in infinitum. 3.36.
Habitus in ordine ad potentiam exercet causalitatem quasi formalem, in ordine autem ad actus causalitatem effectivam. 3.39. concurrunt ad substantiam actus non ad modum. ibi. concurrunt etiam ad actus simpliciores, imo excedentes vires potentiae. 3.43. quo pacto concurrat ad actus alienos. 3.47.
Habitus corrumpuntur effectivis ab actibus contrariis. 3.47. item ad variationem subiecti, si sunt materiales. 3.53. non tamen corrumpuntur ab actibus disparatis. 3.53. nec ex sola actuum proprietate cessatione. 3.54.
Homo non prius vivit vita plantae, postea vita animalis, & tandem vita hominis. 1.88.
Humiditas duplex aërea, & aërea, illa concurrunt ad saporem. 5.180.
Humores in corpore quot sint. 1.106.

I

Ictus describitur. 1.103.
Imaginativa quid sit. 5.285. est triplex. 5.292. quibus conveniat. ibid. & 290. habet vim causandi varios effectus tam in proprio corpore, quam in alieno, & quomodo. 5.379. & 380.
Immortalitas duplex est. 1.138.
Imperium duplex politicum, & domesticum. 5.319. proprie est actus voluntatis, non intellectus. 7.185. probabile est ab electione non distingui. 7.190. quomodo a voluntate exerceatur in ceteris potentis. 7.161. & seq.
Impassibile duplex. 8.111. quo pacto esse possit voluntatis obiectum. 7.112.
Ingenium est varium in diversis hominibus. 5.340.
Intellectus, vide intelligere, Cognitio, Operatio intellectus.
Intellectus quo sensu dicitur nullus corporis actus. 2.10. intellectus est principium quo productionis, & receptionis intellectionis proprie loquendo anima est principium quoad. 2.13. est potentia immaterialis, & inorganica. 6.1. pendet tamen pro hoc statu in sua operatione a potentia organica. 6.3. quid sit intellectus in prima, & secunda motione. 6.5. in utraque motione necessaria est pro hoc statu conversio intellectus ad phantasmata. 6.6. in statu innocentie tali conversione opus non fuisse. 6.7. probabile est in sententia Scoti forte nec etiam pro statu isto in quacunque

intellectione necessariam esse conversionem ad phantasmata. 6.8. unde oritur talis dependentia intellectus a phantasia in operando. 6.12. oritur potius ex decreto Dei, quam ex natura potentiae. ibid. intellectus active concurrat ad intellectionem. 6.14. eius inde terminatio ad intellectionem activa est, non passiva. 6.17. non tamen est causa totalis, sed tantum partialis, nam cum ipso quoque concurrat obiectum. 6.18. est tamen causa magis principalis. 6.20. quo pacto intellectus, & obiectum consulantur intellectionis principium. 6.21. finguntur causa partialis partialitate causa, sed totales totalitate effectus. 6.23. quo sensu intellectus sit causa movens motu ab obiecto. 6.25.
Intellectus agens, & possibilis. 6.117. agens est causa efficiens specierum intelligibilium. 6.118. in ordine ad obiecta materialia, non spiritualia. 6.120. non est tamen causa totalis, quia concurrunt quoque phantasma, licet sit magis principalis. 6.121. non est principium externum, & separatam, sed internum, ac intrinseca differentia animae nostrae. 6.121. velut vera animae rationalis facultas, quae ad instar propriae passionis ab ea dimanat. 6.125. quomodo dicitur illustrare phantasmata. 6.149.
Intellectus possibilis quoque est altera facultas rationalis animae. 6.139. non est pura potentia in genere entis, sed tantum in genere intelligibilium, ibid. in hoc sensu dicitur tabularata, in qua nihil est depictum. ibid. non distinguitur realiter haec facultas ab illa. 6.141. nec etiam formaliter in rigore. ibid. quare in rigore non geminat intellectivam potentiam. ibid. actio illustrandi phantasmata convenit intellectui agenti, nec est derivata a productione speciei intelligibilis. 6.151. & sequitio productiva intellectionis competat ne intellectui agenti, vel possibili. 6.157. & seq. quoniam intellectus sit nobilior. 6.146.
Intellectus practicus, & speculativus non geminant potentiam intellectivam. 6.145.
Intellectus nostri obiectum adequatum ex natura potentiae, & secundum naturalem inclinationem est ens reale in tota sua latitudine. 6.162. sed obiectum naturalis attingentiae est ens finitum & limitatum. 6.163. non autem quocumque rei materialis. 6.164. non est autem ens in tali communitate obiectum universaliter motivum, sed vel motivum, vel terminativum pro varia entium conditione. 6.165. & in hac amplitudine servat talem unitatem, & primitivam, qualis sufficit ad constitutionem obiecti adequati alicuius potentiae. 6.166. est obiectum in tali communitate, non ut supponit simpliciter, vel personaliter, sed absolute. 6.167. & est obiectum sub ratione ipsa entis, non sub ratione veri. 6.168.
Intellectus nostri obiectum adequatum pro statu isto est quidditas rei sensibilis formaliter, vel virtualiter. 6.179. cur tunc ponatur quidditas rei sensibilis, pro statu rei materialis. 6.180. quomodo intellectus cognoscat seipsum pro statu isto, quoque actus, & habitus. 6.194. & seq.

Intellectus noster plurimam simul, & semel intelligere per modum plurium. 6.22. non tamen uno, & eodem actu, sed pluribus. 6.273. & 279. nisi forte obiecta illa essent subordinata in ratione superioris, & inferioris. 6.278. nequit tamen plura, & plura in infinitum sic attingere. 6.282. nec aequo perfectio. 6.283. bifariam intellectio dici potest perfecta & imperfecta. ibid. cur voluntas possit eodem actu plura obiecta disparata simul attingere, non intellectus. 6.283.
Intellectus non est potentia libera, sed naturalis. 7.8. neque etiam est radicaliter liber. 7.40. & 53. non determinat voluntatem ad operandum. 7.51. proponit tamen obiectum voluntari, ut circa illud operari possit. 7.148. non imperat voluntati, sed deservit monendo, & referendo, sicut Consiliarius Principi. 7.203. intellectus habet rationem servii, & voluntas Domini. 7.182.
Intellectus extra corpus liberior, & expeditior in operando. 8.18. non indiget conversione ad phantasmata. 8.6. & 21. vide Anima separata.
Intelligere, & intellectio non est actio physica termini productiva. 6.29. nec intelligere est formaliter agere, & producere. 6.33. neque formaliter consistit intellectio in passione vel receptione. 6.34. sed tantum in qualitate vitali, quae intellectus intentionaliter assimilatur obiecto, eique vitaliter coniungitur. 6.35. licet pro statu isto per aspectum tendentiam in obiectum explicari soleat. 6.36. sic pariter intelligere formaliter est vitaliter operari exprimendo obiectum. 6.37. & solum praesuppositivè est pati. 6.37. & 43. duplicem sibi identitatem respectum, scilicet representantis ad representatum, & tendentiae in obiectum. 6.38. & 45. in ordine tamen ad obiectum primum, non vero secundarium. 6.46. intelligere, & dicere ordinantur ut actio, & effectus, non autem ut duo effectus ab eadem causa. 6.54. intelligere proprie spectat ad intellectivum possibilem, non agentem. 6.158.
Intelligibilitas, quae est affectio entis realis qualis sit, an motiva, vel terminativa. 6.169. quomodo conveniat negationibus, privationibus, ac entibus rationis. 6.175. & seq.
Intentio est actus voluntatis. 7.178. interdum est unus, & idem actus cum electione, quandoque diversus. 7.179. potest ad finem comparari tripliciter. 7.179. quando sunt actus distincti, ad hoc

Index Rerum Notabilium.

huc sunt eisdem speciei, licet probabiliter quoque possit oppositum sustineri. 7.183. obiectum formale, & primum intentionis est finis. 7.183.
Ira quid sit, & ad quam potentiam spectet. 5.324.
Irascibilis potentia quid sit, & quod obiectum habeat. 5.312. non differt realiter a concupiscibili. 5.314. quos actus habeat. 5.324.
Judicium multipliciter sumitur. 5.275. an competat sensui. ibid. & seq. est secunda intellectus operatio. 6.308. non distinguitur ab assensu, vel dissensu propositionis. 6.309. est actus simplex non compositus, apprehensionis superadditus. 6.302. non est actus absolutus, sed collativus. 6.314. qua ratione dicitur compositio, & divisio. 6.315. qua ratione specialiter in eo reperitur veritas, & falsitas. 6.318. non semper est necessarium ad movendam voluntatem. 7.153. duplex est practicum, & speculativum. 7.154.

L

Lac quid sit. 1.108. non est animatum. 1.116.
Lachryma unde proveniunt, & quae fit eorum materia. 5.377. possunt provenire a pluribus causis, sed praecipue ex dolore, & laetitia. 5.378.
Libertas solum voluntati convenit. 7.8. tres ejus gradus. 7.11. in quo gradu cum necessitate coherere possit. 7.12. libertas essentialis, seu domini cum necessitate coherere potest, non autem libertas contrarietatis, & contradictionis. 7.13. libertas voluntatis nostrae praecipue consistit in indifferentia contradictionis. 7.17. quid sit libertas usus, & quomodo differat a libertate potentiae. 7.19. convenit voluntati etiam in eo, quo operatur in instanti. 7.21. libertas proxima, & remota. 7.26. quoniam sit essentialis voluntatis voluntatis. 7.32. intrinseca veritas non est indifferentia activa divinae voluntatis. 7.32. intrinseca veritas non est indifferentia iudicii. 7.40. libertas convenit voluntati creatae proprie, ut productiva actus non ut operativa. 7.44. quomodo praesertim libertas specificationis pendeat ex indifferentia iudicii. 7.43. & 47. libertas physica, & moralis. 7.48. essentialis, & accidentalis. ibid. liberum quo pacto differat a voluntario. 7.80. libertas contrarietatis, & contradictionis fuisse declaratur. 7.84. libertas servatur etiam circa obiecta aequè proposita. 7.118. libertas est adus accidentalis, non essentialis. 7.70. ponit in eo solum denominationem extrinsecam. 7.68. idem actus fit de libero necessarius. 7.70. potest puram omissionem asserere. 7.81. libertas attenditur in actu, quando existit, non quando futurus est. 7.21.
Ligamentum, seu vinculum in juncturis quid sit. 5.345.
Lingua describitur quoad partes. 5.178. est sensorium gustus. 5.179. & 188. an habeat propriam saporem. 5.208. & 211.
Loquela quid sit. 5.134. proprie reperitur non solum in hominibus, sed etiam in brutis. 5.135. loquela hominum quibus differat a loquela brutorum. 5.137. quomodo possit a nobis percipi brutorum loquela. 5.139.
Lumen, Lux, Lucidum quid sint. 522. lumen est specie distinctum a luce. 5.23. per se producitur in instanti, per accidens in tempore. 5.25. educitur de potentia subiecti. 5.27. recipitur tam in diaphano, quam in opaco, tam in profunditate, quam in sola superficie. 5.29. lumen est species lucis, potestque videri per lumen secundarium tanquam per propriam speciem. 5.33. a duobus lucidis in medio non unum lumen intensius, sed duo lumina numero distincta producuntur. 5.34. lumen rectum, fractum, & reflexum propria reflexione fit immediate a lucido; reflexum vero impropria reflexione fit a lumine primario. 5.43. lumen primum, & secundarium sunt alterius rationis. 5.45. dependet in fieri, & conservari ab obiecto. 5.47. luminis definitio explicatur. 5.51. lumen differt ab albedine, & perspicuitate. 5.57.
Lumen non est principium formale dispositivum coloris. 5.65. est aliquid coloris causalitatem. 5.66. requiritur ad visum ex parte mediæ ac etiam ipsius sensorii visus. 5.86. requiritur etiam ex parte obiecti. 5.103.

M

Alum ut tale nequit esse obiectum amoris 7.108. necessitat voluntatem quoad specificationem, non quoad exercitium. 7.173.
Materiale pro quid differat a spiritui. 1.51. & seq.
Media habent propriam bonitatem distinctam a bonitate finis, licet ad illum ordinantur. 7.118.
Medulla spiritualis est eisdem rationis cum cerebro. 1.110. medulla, quae est ossium nutrimentum, est alterius rationis. ibid. non est animata. 1.116.
Membrum unicum in vivente debet esse sedes animae, non plura. 1.130. tale in animalibus est cor, non cerebrum. 1.132. in generatione tamen quae sunt principaliora, prius efformantur. ibi.
Memoria dupliciter sumitur, & quid utraque sit. 5.286. quibus conveniat. 5.299. praeter sensitivam admittenda est memoria.
Mastrii, & Bellini. Tom. III.

N

Naturae describitur quoad partes externas, & internas. 5.163.
Natura transit ab imperfecto ad perfectum, quomodo intelligatur. 6.260.
Natura universalis: vide Universale.
Negatio an percipiatur a sensu. 4.20. & 5.259. quomodo cognosci dicitur ab intellectu per oppositam affirmationem. 6.177.
Nervus est sensorium principale tactus. 5.188.
Notitia vide cognitio.
Nutritio duplex. 1.30. proprie solis viventibus convenit. ibi.

O

Obiectum in his libris quodnam sit procer. num. r. obiecta quomodo specificent actus, & potentias. 2.48. quando diversarum potentiarum sunt obiecta diversa. 2.52. quo pacto assignari debent obiecta adequata potentiarum. 2.53. & 154. & 6.167. obiectum intellectus, vide intellectus, in obiecto cultibet potentia duplex potest notari primitis communiter scilicet, & virtualitatis. 6.166. obiecta materialia, & sensibilia quo sensu dicantur potentia intelligibilia, & ab intellectu agente transferri de ordine in ordinem. 6.115. & 123. & 206. & 207. obiectum debet proportionari potentiae in movendo, non in essendo. 6.219. quomodo cum potentia uniri debeat ad causandam cognitionem. 6.21. & 63. duplex est, materiale, & formale, proximum, & remotum. 6.286. vide voluntatis obiectum: num obiectum intellectus sit nobiliss obiecto voluntatis. 7.214. obiecti ad potentiam qualis debeat esse proportio. 8.18.
Oblivio quomodo fiat. 5.288. quo pacto solvatur. ibid. & seq. vide Memoria.
Oculi figura. 5.10. situs. 5.11. humores, tunicae, & colorum varietas. 5.12. musculi, & nervi. 5.13. temperamentum. 5.14. acies oculi quoniam sit. 5.97. non potest oculus elevari ad videndum Deum, nec aliquid spirituale. 4.22. & seq.
Odor est qualitas de tertia specie. 5.165. provenit praecipue ex dominio siccitatis. 5.166. requiritur calor concoquens. 5.167. quomodo eadem pars potest esse saporosa, & odorosa. 5.168. quo pacto diffundantur per medium. 5.170. medium est corpus fluidum. 5.169. multiplicatur realiter in medio per evaporationem. 5.170. producit species intentionales. 5.171. an percipiatur secundum quemlibet gradum. 5.208.
Olfactus quas afferat utilitates. 5.6. eius perfectio. 5.7. quibus conveniat. 5.162. quodnam sit sensorium. 5.164. cur ad olfactum aspiratio aeris sit necessaria in respirantibus. ibid. obiectum est odor. 5.165. medium, est aëra, & aqua, & corpus fluidum. 5.169.
Omissio pure libera est possibilis. 7.81.
Operatio intellectus triplex. 6.288. quomodo prima exerceatur. 6.290. habet pro obiecto nedom simplices terminos, sed integrum quoque propositionem. 6.291. habet propriam veritatem. 6.300. non tamen falsitatem. 6.302. quomodo per accidens in ea contingat falsitas. 6.304. quae sit secunda intellectus operatio. 6.309. est actus simplex, non compositus, apprehensionis superadditus. 6.313. non est actus absolutus, sed collativus. 6.315. qua ratione dicitur compositio, & divisio. 6.316. qua ratione in ea specialiter reperitur veritas, & falsitas. 6.319. quae sit tertia intellectus operatio. 6.322. est realiter distincta a prima, & secunda. 6.323. est actus simplex, non compositus. 6.326. consistit formaliter in iudicio illativo consequentis ex antecedenti. ibid.
Oris descriptio. 5.178.

P

Pectus de genere qualitatis quid sit. 5.326.
Pericardium quid sit. 1.104.

Index Rerum Notabilium.

Perspicuum quid sit & quod duplex. 5.51. h perspicuitas differt a lumine, & albedine. 5.57. Phantasia quid sit. 5.285. quibus conveniat. 5.290. Phantasma: vide species sensibiles, quo pacto phantasmata sint necessaria ad intelligendum. 6.6. quare unum phantasma fortius alio movet. 6.93. concurrens cum intellectu agente ad productionem specierum intelligibilium. 6.106. quomodo ab illo illustrari dicatur. 6.137. phantasma valens imprimere speciem singularis potest etiam imprimere speciem universalis. 6.230. Pili qua materia fiant. 1.112. an sint animati. 1.116. Pinguedo quid sit, & a quo causetur. 1.109. non est animata. 1.116. Planta vivunt, non sentiunt. 1.33. Pluma sunt animata, 1.116. Potentiarum vitalium genera quo sensu quinque assignantur. 1.34. & 35. Potentia animae sumi possunt vel pro formali, vel pro fundamento. 2.1. potentia pro fundamento sumpta: aliae sunt inorganicae, aliae organicae; & istae vel sunt completae, vel incompletae. ib. potentia animae non distinguuntur realiter ab anima. 2.2. anima est principium quod actum, potentia sunt principium quo. 2.13. potentia distinguuntur ab anima formaliter. 2.15. etiam in se distinguuntur formaliter. 2.18. adive concurrunt ad actum. 2.27. ab actu denominantur productiva, receptiva, & operativa. 2.31. in quo consistit vitalitas potentiae. 2.34. potentia specificatur ab actibus, non intrinsece, sed extrinsece. 2.48. quando distinctae potentiae perunt distincta objecta. 2.52. Potentiae sunt receptivae habituum. 3.3. quid requiratur, ut sint habituales. 3.11. quae potentiae possunt, vel nequeunt recipere habitus. 3.7. & 13. Potentiae animae vegetantis funt tres, nutritiva, augmentativa, & generativa. 4.1. non tamen necessaria in omnibus simul adit. ibid. primae duae non differunt inter se realiter. 4.5. generativa est realiter ab illis distincta. ibid. nutritiva est multiplex iuxta variatatem speciem partium corporis. 4.8. Potentiae animae sensitivae quae sint. 4.12. Vide Appetitus, Sensus. Potentiae animae rationalis, Vide Intellectus, Voluntas. Privatio an percipiatur a sensu. 4.20. & 5.259. Pruritus quid sit. 5.339. Pulsus quid sit, & quomodo fiat. 5.369. causa efficiens, & finalis huius motus quae sint. 5.370.

Q

Qualitas tangibilis est adaequatum objectum tactus. 5.194. dividitur in septem contrarietates. ibid. qualitas tangibilis per se percipitur a tactu. 5.200. an percipiatur qualitas organici, est dubium. ibid. qualitates primae, ut intentionaliter agent in organum tactus, debent prius in illud agere realiter. 5.206. qualitates tangibiles primae solum secundum excellentias percipiuntur, secundae vero probabiliter secundum omnem gradum. 5.204. oppositum est etiam probabile. 5.210.

R

Radii opticus quid sit, & quod duplex. 5.97. quanam sit axis opticus. ibid. Recipiens debet esse denudatum a natura recepti, & quomodo intelligatur. 6.138. Recordatio quid sit, & quod objectum habeat. 5.286. cur facilius recordamur eorum, quae in pueritia acciderunt. 5.287. Vide Memoria. Reflexio hominis propria cur solum fiat e corpore polito. 5.45. Relatio propria non imprimi speciem. 6.190. Reminiscens quid sit. 5.278. Respiratio quid sit, & quomodo fiat. 5.365. quae sit causa efficiens. 5.366. quae sit causa finalis respirationis. 5.367. aer non aqua respiratio intervertit. ib. respiratio est naturalis prout naturale opponitur violento, an prout opponitur voluntario, est partim naturalis, partim arbitraria. ibid. quibus conveniat respiratio. 5.368. Resurrectio quo pacto naturalis dici possit. 8.10. Ritus quid sit. 5.371. potest causari a causa externa, & interna. ibid. quomodo causetur a causa externa, & praecipue ex titillatione. 5.372. & seq. quomodo fiat ab intrinseca causa. 5.375. quod sit objectum ritus. ibid. ritus praerogit non solum cognitionem sensitivam, sed aliquid intellectivam. ibid. soli homini convenit. ibid.

S

Sanguis non est animatus. 1.116. est pars subintegralis ipsius animalis. 1.124. Sapor est qualitas praecipue proveniens ex dominio humiditatis. 1.116.

166. requiritur calor consequens. 5.167. quomodo eadem pars potest esse odorata, & saporosa. 5.168. quomodo definitur. 5.180. species saporis. 5.182. an percipiatur secundum quemlibet gradum. 5.280. Semen quid sit. 1.108. non est animatum. 1.116. Sensatio an repraesentet objectum divisibiliter, an vero indivisibiliter. 4.88. sensatio vera, & sensatio falsa de eodem objecto sunt alterius rationis. 4.128. quae sit causa erroris in actu sensus. 4.129. num contraria eadem sensatione sentiuntur possunt. 4.287. Sensibile dupliciter sumi potest. 4.19. quid in ipso dicat sensibilitas. ibid. debet esse ens reale. 4.20. corporeum, & materiale. 4.22. non spirituale etiam de potentia Dei absoluta. 4.23. debet esse singularis, ratio tamen movendi sensum est natura communis, singularitas est conditio. 4.28. debet esse accidentis, non substantia. 4.31. Sensibile aliud per se, aliud per accidens, sensibile per se aliud proprium, aliud commune. 4.34. sensibilia communia sunt quinque. 4.35. non habent propriam speciem. 4.60. a sensibilibus communis species sensibilibus proprii pendet. 4.62. non recipit ab illo modum aliquem. 4.67. Sensibile excellens ut sensibile est, per accidens laederet sensum. 4.221. positum supra sensum non semper facit sensationem. 5.24. & seq. Sensus producti, & recipit in seipso sensationem. 4.74. nequit percipere spirituale. 4.22. & seq. sensus agens quid sit. 4.53. non datur. 4.55. sensus non semper errat. 4.118. nec semper dicit verum. 4.119. tripliciter impeditur potest, ne recte operetur. 4.120. quae sit causa erroris in sensu. 4.122. quo pacto sensus non decipiatur circa sensibile proprium, sed circa commune. 4.125. & 126. Sensus alii externi, alii interni. 5.1. externi sunt quinque, eorumque sufficientia assignatur. ib. & seq. quanam sit perfectior. 5.7. Sensus per accidens laeditur a sensibilibus excellentibus, ut sensibile est. 5.221. Sensus externus non percipit proprios actus, nec est reflexivus. 5.228. non semper est eiusdem speciei in homine, & in brutis. 5.230. an sit perfectior in homine, quam in brutis. 5.232. non potest ferri in objectum abiens. 5.234. an possit cognoscere objectum existens sub modo indivisibili. 5.239. an formet idolum, seu speciem externam. 5.245. Sensus externus datur etiam in brutis. 5.246. organum est cerebri medulla. 5.248. recipit objecta sensuum externorum, non tamen eorum convenientiam, ac disconvenientiam nisi cognitione experimentali. 5.254. & seq. cognoscit etiam privationes, & negationes sensu non per species insensatas. 5.259. percipit actus externos sensitivi appetitus, & probabiliter proprio actus. 5.260. an cognoscatur per species distinctas ad speciem objecti. 5.261. potest plura simul cognoscere. 5.264. objectum adaequatum ipsius est sensibile in communi in sua universalitate. 5.271. Sensus internus habet multos actus. 5.272. & 305. dum imaginatur, composit objecta apprehensa, non species illorum. ib. non iudicat, neque dicitur. 5.276. quot, & quae sint facultates sensitivae internae. 5.283. quibus animalibus conveniant. 5.290. non sunt plures potentiae realiter distinctae, sed una tantum. 5.264. Sensus communis est unus, & quid sit. 5.283. Serum quid sit, ejusque causa effectiva. 1.109. non est animatum. 1.116. Siccatas duplex, ignea, & terrea, illa concurrunt ad saporem. 5.180. Similitudo triplex, formalis, virtualis, & obiectiva. 4.109. Singulare non movet sensum sub ratione singularitatis, sed naturae communis. 4.28. non cognoscitur intuitivae ab intellectu nostro pro statu isto. 6.203. absolute tamen sic cognosci potest & de facto cognoscitur ab intellectu Angelico, & humano soluto. 6.205. singulare sensibile est actu intelligibile, & non potentia tantum. 6.206. est per se, & directe intelligibile. 6.208. & 211. a nobis etiam pro statu isto concipitur sub conceptu proprio, ut a communi distinguitur notitia abstractiva. 6.209. im primit propriam speciem nedom in sensu, sed etiam in intellectu. 6.212. non tamen ita propriam, ut eum repraesentet sub ratione propria singularitatis, & ducat in conceptu eius propriam ex proprio. 6.214. unde aliud est singulare cognosci pro statu isto, aliud sub ratione singularitatis. 6.215. singulare nequit per speciem universalis adaequatae repraesentari. 6.224. Singulare materiale sensibile est primum cognitum a nobis primitate originis. 6.239. non quidem singulare signatum, sed vagum. 6.244. & singulare speciei specialissimum. 6.246. Substantia materialis pro hoc statu non attingitur a nobis sub propria eius ratione. 6.281. sed tantum arguitur sub conceptu proprio ex communibus deducto. 6.182. neque per propriam speciem, sed alienam. 6.183. prius cognoscitur accidentis, quam substantia, cognitione confusa. 6.188. & eo magis substantia immaterialis, nec sub propria ratione intelligitur, nec per propriam speciem, sed per alienam scilicet rerum sensibilibus, & sub conceptu pro-

Index Rerum Notabilium.

proprio ex communibus. 6.192. & 193. duplex viam investigandi huiusmodi conceptus de substantiis separatis. 6.193. Somnia quid sunt, & quibus competant. 5.338. homo incipit somnare circa quantum, vel quantum annum. 5.359. causa efficiens somniorum non est animus nosfer, ut cognoscens futura. 5.361. possunt somnia causare Deus, Angeli, Demones, celebri humores, infortitates, &c. 5.360. quando liceat divinare per somnia. 5.363. & seq. somnia a Deo causata sunt in triplici differentia habet. Somnus quid sit. 5.348. provenit ex impedimento defluxus spirituum vitalium ad sensus externos. ibidem, hoc impedimentum ex multis capitibus oriri potest. 5.349. & seq. quae sit causa finalis somni. 5.351. debet esse moderatus. ibidem. omni, & solam animalia convenit. 5.352. quo pacto sit passio sensus communis: impeditur. 5.354. cur somnus quandoque est longior, & profundior, quandoque brevior, & levior. 5.355. an prius conveniat animali, quam vigilia. 5.357. cur in somno res majores appareant. 5.360. Somus est objectum auditus. 5.121. quomodo fiat, & quot requirantur corpora. ibidem. conditiones corporum percipientium quae sint. 5.122. corpus intermedium quae habeat conditiones. 5.123. an possit esse corpus fluidum inservire, an solus aer. ibidem. quae sint causa efficiens soni. 5.124. est qualitas a motu distincta. 5.125. a motu ut a conditione dependet in fieri, & conservari. 5.162. quodam sit subiectum soni. 5.128. & 142. in actu unus vel duplex sonus causetur. 5.129. & 143. quae sint species soni. 5.131. per quid differant sonus, vox, & sermo. ibid. Sonus non necessario secundum esse reale pervenit ad aures. 5.144. & seq. pervenit semper secundum esse intentionale. 5.147. non multiplicatur realiter post primam productionem. 5.148. cur sonus percipitur post istum. 5.153. & seq. ubi varia alia dubia declarantur; sonus internus quomodo fiat. 5.160. sonus reflexus quid sit & quo pacto fiat. 5.161. Species sensibiles cur sic vocentur. 4.26. dantur in sensibus externis, & internis. 4.28. non sunt corporalia substantia, sed qualitates alterius rationis ab objectis. 4.41. recipiuntur in medio proportionato, & in potentia sensitivis, vel completis, vel partialibus organici. 4.46. deducuntur de potentia subiecti. 4.49. quam unionem habent cum potentia. 4.51. & 52. Non cantantur effective a sensu. 4.45. sed totaliter ab objectis. ibid. & seq. sensibile per accidens scilicet substantia non habet propriam speciem sensibilem nec in sensibus internis. 4.57. sensibile commune non habet propriam speciem. 4.60. nec causat modum aliquem in specie sensibilibus proprii. 4.63. haec tamen ab ipso dependet, ipsaque nata est repraesentare cum proprio sensibili. 4.62. & 64. dantur species sensibiles internae repraesentantes actus internos ab ipsis productae. 4.80. species sensibiles internae objectorum a quo caulentur. 4.82. & 83. Divisibilitas specierum multiplex. 4.84. species sunt divisibiles in essendo, & in representando. 4.87. in qualiter puncto medii reperitur species omnium partium objecti, non tamen efficiunt internorem speciem. 4.88. quomodo species tam externa, quam interna intendatur. 4.94. species sensibiles, ut sic de sua ratione formalis non pendet ab objecto in conservari. 4.96. corrumpuntur ad corruptionem subiecti. 4.97. Species sensibiles tam internae, quam externae active concurrunt ad actus. 4.103. partialiter tamen cum potentia partialitate caulae, non effectus. 4.104. sunt similitudines objecti non obiectivae nec formales, sed virtuales. 4.110. Species visibiles possunt in se per aliam speciem videri. 5.33. dependent in fieri, & conservari ab objecto. 5.47. immittuntur ad oculum ab objecto ad modum pyramidis. 5.98. Species auditibiles soni datur. 5.147. incipiunt emitti, ubi fit sonus. ibid. sunt aliarum productivae. 5.153. & seq. per quod medium deferantur. 5.158. Species odoris dantur. 5.171. & 214. per quod medium deferantur. 5.176. Species in gustu, & tactu dantur. 5.214. quae sit ratio. 5.216. Species non est immaterialior, quo magis ab objecto distat. 5.231. species insensatae non dantur. 5.254. Species intelligibiles non sunt eiusdem naturae cum objectis, sed alterius rationis. 4.41. & seq. educuntur de potentia subiecti. 4.49. quam unionem habent cum potentia. 4.51. & 52. sunt necessaria ad cognitionem abstractivam. 6.62. potissima ratio huius necessitatis deducitur ex memoria intellectiva, & recordatione praeteritorum. 6.67. tota speciei necessitas attenditur ex parte objecti ad supplementum eius concurrendum. 6.71. hoc supplementum ex tribus capitibus esse potest necessarium. ibid. species potius, quam objectum in specie, est comprincipium intellectionis. 6.74. intenduntur, & remittuntur. 6.75. permanent, & conservantur post actum intelligendum. 6.76. immo etiam post mortem, unde quavis de se sunt dehiscentes, & corruptibiles, conservantur tamen ex perennitate subiecti. ib. non sunt necessariae ad cognitionem intuitivam. 6.83. quin potius sunt proprus inceptae. 6.87. & 86. intervenire possunt ut effe-

ctus praevius ad ipsam notitiam intuitivam. 6.93. causa efficiens illarum est intellectus agens cum phantasmate. 6.106. an intellectus possibilis qualidam alias species ex productis ab intellectu agente valeat efformare. 194. & 230. an latentem speciem generum abstrahere possit. 6.112. Species substantiarum num dantur pro statu isto. 6.172. & 173. an species singularis. 6.212. & 213. Species singularis potest repraesentare universale. 6.238. non potest dari species impressa, nec expressa plurium quidditatum disparatarum repraesentativa. 6.274. Possibilis est species impressa divinae essentiae. 4.52. Speciebus repraesentat objectum, non species obiecti. 5.42. & 6.90. Sper quid sit, & ad quam potentiam spectet. 5.324. Spiritus per quid differat a corpore. 1.51. & seq. Spiritus vitales, & animales quid sint, & quomodo fiant. 1.107. non sunt animati. 1.116. Substantia quaelibet an agat mediis potentis formaliter distinctis. 2.19. & 20. non est per se sensibilibus. 4.31. non habet speciem sensibilem in cogitativa hominis. 4.57. Sympathia: Vide Antipathia. T Actus quas afferat utilitates. 5.6. eius perfectio, & necessitas. 5.7. omnibus animalibus convenit. 5.184. quodam sit sensorium. 5.186. est unus sensus specie specialissima. 5.191. quod sit objectum. 5.194. per se nullum requirit medium. 5.196. per se percipit qualitatem objecti, nec dubium est, an percipiat qualitatem organi. 5.200. Tactus percipit excellentias primarum qualitatum, secundarum vero quemlibet gradum. 5.204. oppositum est etiam probabile. 5.210. recipit species obiecti. 5.217. Talpa an habeat visum. 5.21. Tendo quid sit. 5.345. Tenebra est non ens, & differt a nigredine. 5.57. quomodo laedant visum. 5.223. Timor quid sit, & ad quam potentiam spectet. 5.324. Titillatio venerea non est sensus distinctus a tactu. 5.5. titillatio in quibusdam partibus corporis unde causetur. 5.219. quomodo causetur risum. 5.272. & seq. Totum duplex, actuale, & potentiale. 6.256. & 262. Tristitia spectat ad voluptatem. 5.322. & 327. est passio, non actio. ibid. a quo causetur. 5.332.

T

V

U Bicatio an sit sensibilibus, habeatque propriam speciem. 4.60. Vena per quid differat ab arteriis. 5.369. cur non pulsant. ibid. & seq. Verbum mentis non est terminus per intellectionem productus. 6.32. sed est ipsa actualis intellectione. 6.47. non quaeunque sed illa tantum, quae est naturaliter genita, & producta a memoria fecunda. 6.48. unde duae conditiones requiruntur ad verbi mentalis constitutionem, ibid. verbi mentalis definitio. 6.50. verum, & proprium productur a memoria fecunda per actionem a seipso distinctam. 6.51. productur per actum dicendi, non intelligendi. 6.53. Veritas quid sit, & quod duplex. 4.116. & 6.293. convenit simpliciter apprehensioni, quae est prima intellectionis operatio. 6.299. quomodo specialiter conveniat secundae operationi. 6.318. Vigilia quid sit. 5.248. omni, & soli animali convenit. 5.322. a quo causetur. 5.356. an prius conveniat animali, quam somnus. 5.357. Vide Somnus. Vigna ignita in gyrum commota cur circulariter repraesentet. 5.49. & 50. Visio fit per intromissionem, non per extramissionem. 5.91. visionem fieri per lineam rectam explicatur. 5.97. videre res per pyramidem, quid sit. 5.98. cur res duobus oculis inspecta non appareat geminata. ibid. res duobus oculis inspecta clarius videtur, quam uno tantum. 5.99. fit per se in instanti. 5.100. num album & nigrum eadem visione videri possint. 6.286. Visio Dei in beatis non est verbum. 6.48. non est comprehensio. 6.357. Visus quas afferat utilitates. 5.6. eius perfectio praeter coeteris sensibus. 5.7. quomodo iuvet scientiis. 5.9. sensorium visus est humor oculi crystallinus. 5.16. visiva potentia non est una numero, sed geminata. 5.18. quibus animalibus conveniat. 5.20. & 21. Medium visus duplex internum, & externum. 5.83. ad visionem objecti externi requiritur medium externum. ibid. hoc

Index Rerum Notabilium.

hoc medium debet esse plenum . 5. 84. debet esse illuminatum 5. 86.
 Objectum visus adequatum quodam sit. 5. 201. color, ut videatur, requirit lumen in se receptum. 5. 103. varia quæ sita de visu resolvuntur. 5. 108. & seq.
Vita duplex in actu primo, & in actu secundo. 1. 10. item alia productiva, seu physica, alia operativa, seu intentionalis. 1. 14. quid sit vita in actu primo, & physica. 1. 15. reperitur in Deo, Angelis, & viventibus materialibus. 1. 13.
Vitalitas actus quid sit. 2. 33. vitalitas potentie in quo consistat 2. 34.
Vivens per quid differat à non vivente. 1. 15. non prius vivit vita plantæ, deinde vita animalis. 1. 95. an habeat simul plures animas. 1. 88.
Unguerè qua materia fiant. 1. 111. sunt animati. 1. 116.
Unio objecti cum potentia qualis esse debeat. 6. 21. & 63.
Unio animæ rationalis ad corpus ad quem finem sit. 8. 18.
Universale Metaphysicum, seu natura à singularitate præcedens est idoneum objectum cognitionis intuitivæ. 6. 226. cognitio abstractiva universalis, ut sic, ad intellectum spectat, non ad sensum. 6. 227. cognosci potest per propriam speciem, & per speciem ipsius singularis. 6. 228. facta comparatione inter universalia minus universalis est primum cognitum primitate originis. 6. 247. minus universale facilius abstrahitur, quam magis universale 6. 248. & 254.
Voluntas est potentia appetitiva spiritalis, & inorganica intellectui correspondens 7. 1. est ex natura rei ab intellectu distincta. 7. 2. ejus definitio assignatur ibidem. activè se habet in ordine ad actus suos. 7. 3. non est potentia naturalis, sed libera. 7. 4. immo ipsa sola est libera, aliæ verò potentie, non nisi participativè, & dependenter ab ea. 7. 8. est libera etiam in eo, quo operatur, infanti. 7. 21. an possit cogi, & vim pati in actibus suis. 7. 127. prima radix extrinseca libertatis nostræ est libertas divinæ voluntatis. 7. 32. extrinseca verò est indifferentia ad ipsam voluntativè potentie, non differentia iudicii. 7. 40.
Voluntas nostra potius, ut productiva, quam ut operativa est libera. 7. 44.
Voluntas non determinatur ab ultimo iudicio practico intellectus. 7. 50. & seq. nec quoad libertatem specificationis, nec exercitii. 7. 54. errare potest nullo precedente defectu in intellectu absolute loquendo. 7. 55. regulari ter tamen præcedere solet defectus cuiusdam considerationis. 7. 63. quomodo dicatur sequi ductum intellectus ibid. ejus actus conditionati dantur. 7. 111.
Voluntas objectum statuitur. 7. 104. potest poniens in tota sua amplitudine, vel per bonitatem restrictum. ibid. an prærequirat finem formaliter apprehensum. 5. 266. potest appetere impos-

sibilia actu inefficaci 7. 112. non solum finis, sed etiam media continentur aliquo modo sub objecto formali voluntatis. 7. 115. & seq. potest voluntas versari circa bonum à ratione utriusque præcedens actu quodam neutro inter intentionem, & electionem. 7. 120. in incognitum ferri non potest nec naturaliter, nec divinitus. 7. 148. quia solum per cognitionem fit ei objectum aptè præsens. 7. 149. talis cognitio esse debet intellectiva. 7. 152. & sufficit quod sit apprehensiva, ut moveatur voluntas ad operandum. 7. 153. quando esse debeat iudicativa. 7. 154. ex duobus bonis æqualiter propofitis potest voluntas eligere quod voluerit, & ex duobus inæqualiter propofitis potest elicere minus bonum, seu minus efficaciter propofitum. 7. 158. & seq. neque objectum, neque ejus cognitio est causa totalis volitionis, 7. 164. probabile tamen est cognitionem objecti concurrere partialiter, licet minus principaliter. 7. 164. adhuc tamen probabilis est voluntatem esse causam totalem suorum actuum.
Voluntas circa quodcumque objectum in via est libera saltem libertate exercitii. 7. 173. etiam in patria retinet intrinsecè talem libertatem circa objectum ipsum beatificum, & solum extrinsecè necessitatur ad ejus fruitionem. 7. 174. & 175.
Voluntas sibi ipsi imperat, & intellectui. 7. 191. imperat appetitui sensitivo politè tamen, non dispositè. 5. 220. & 7. 192. imperat potentie motive dispositè. 7. 192. indirectè tandem, & per accidens imperat potentie vegetativæ. 7. 193. qua energia applicet inferiores potentias ad operandum. 7. 195. non eas physice prædeterminat 7. 195. sed eas movet per quandam naturalem sympathiam. 7. 198. probabile etiam est eas movere per concursum simultaneum ad earum operationes. 7. 197.
Voluntatis actus enumerantur. 17. 176. conditionati dantur, & quinam sint. 7. 111. ac etiam datur actus neuter veluti medius inter intentionem, & electionem. 7. 120. qui tamen ab intentione latius sumpta non differt. 7. 176. intentio, & electio sunt præcipui actus voluntatis ad quos cæteri reducuntur. 7. 177. imperium est actus voluntatis. 7. 185. probabile est ab electione non distingui. 7. 190.
Voluntas intellectui nobilitate præstat. 7. 203. intellectus habet rationem servi lucem præferentis, & voluntas Domini. 7. 211.
Voluntarium quid sit, & quomodo à libero differat. 7. 89. positivum & privativum. 7. 87.
Voluptas spectat ad appetitum sensitivum. 5. 322. est passio appetitus sensitivi, non sensitio, aut qualitas. 5. 334. à quo causetur 5. 338.
Vox per quid differat à sono, & sermone. 5. 131. habet varia instrumenta. 5. 132. quomodo definitur. 5. 133. convenit solum animalibus respirantibus. ibid. sub se tanquam speciem continet loquelam. 5. 134.

INDEX DISPUTATIONUM, QUÆSTIONUM, ET ARTICULORUM

In Libros de Generatione, & Corruptione.

<p>QUESTIO PROOEMIALIS.</p> <p>Quodnam sit horum librorum adequatum subjectum. 263</p> <p>DISPUTATIO I.</p> <p>De Primis Qualitatibus.</p>		<p>DISPUTATIO V.</p> <p>De Generatione, & Corruptione.</p> <p>Quæst. 1. An sint, & quid sint generatio, & corruptio substantialis. 341</p> <p>Artic. 1. Generationem, & corruptionem substantialem extare in rerum natura, ubi de fatione ex nihilo. ibid.</p> <p>Artic. 2. Naturam generationis substantialis declarat. 345</p> <p>Artic. 3. Corruptionis naturam explanatur. 348</p> <p>Quæst. 2. De subjecto, & termino generationis, & corruptionis. 353</p> <p>Artic. 1. Assignatur subjectum, & terminus generationis. ibid.</p> <p>Append. De Causitate Materie, & Formæ. 357</p> <p>Artic. 2. De subjecto, & termino corruptionis. 358</p> <p>Quæst. 3. An in rerum naturalium generatione, & interitu fiat resolutio usque ad materiam primam. 360</p> <p>Artic. 1. In viventibus non fit statim resolutio usque ad materiam primam. 361</p> <p>Artic. 2. In cæteris compositis fit resolutio usque ad materiam primam. 365</p> <p>Quæst. 4. An generatio unius fit corruptio alterius, & e contra, ubi de carum connectione, & ordine. 366</p> <p>Quæst. 5. An generatio, & corruptio fiant in instanti, vel successivè, ubi dicitur, & cum forma substantialis suscipiat magis, & minus. 370</p> <p>Artic. 1. Generatio, & corruptio successivè fiant, & in temporibus. 370</p> <p>Artic. 2. Successionem generationis, & corruptionis non provenire ab intrinseca forma substantialis, quasi secundum se suscipiat magis, & minus, sed ab extrinseco. 373</p> <p>Quæst. 6. De causis generationis, & corruptionis. 376</p> <p>Quæst. 7. An quod est corruptum possit de novo produci, & generari naturaliter, vel saltem supernaturaliter. 378</p> <p>Artic. 1. Resolutio quæstus quoad potentiam supernaturalem. ibid.</p> <p>Artic. 2. Resolutio quæstus quoad potentiam naturalem. 382</p> <p>Quæst. 8. An res adhuc existens divina virtute virtute possit reproduci. 385</p>
<p>DISPUTATIO II.</p> <p>De Actione, & Reactione.</p>		<p>DISPUTATIO VI.</p> <p>De elementorum generatione.</p> <p>Quæst. 1. An elementa sint generabilia, & corruptibilia. 408</p> <p>Quæst. 2. An quodlibet elementorum ex quolibet alio elemento generari possit, & quomodo. 392</p> <p>Quæst. 3. An facilius, & citius fit transitus inter elementa symbola, quam inter dissimibola. 394</p> <p>Quæst. 4. Num ex congressu duorum elementorum possit tertium oriri. 398</p>
<p>DISPUTATIO III.</p> <p>De Alteratione.</p>		<p>DISPUTATIO VII.</p> <p>De generatione corporis mixti, seu de mixtione.</p> <p>Quæst. 1. Uid sit mixtio, miscibile, & mixtum. 397</p> <p>Quæst. 2. Quo pacto fiat alteratio prævia ad mixtionem. 398</p> <p>Quæst. 3. Quomodo elementa maneat in mixto. 399</p> <p>Artic. 1. Ostenditur, & explicatur continentia virtualis elementorum in mixto. 400</p> <p>Artic. 2. Solvuntur objectiones. 401</p> <p>Quæst. 4. De temperamento mixtorum. 404</p> <p>Quæst. 5. De causis effectivis mixtorum, ubi specialiter agitur de conversione aque in vinum. 406</p> <p>Quæst. 6. De corruptione mixtorum, ejusque speciebus. 409</p>
<p>DISPUTATIO IV.</p> <p>De Rarefactione, & Condensatione.</p>		<p>DISPUTATIO VIII.</p> <p>De viventium generatione, nutritione, & augmentatione.</p> <p>Quæst. 1. Uid sit, & qualis viventium generatio. 410</p> <p>Quæst. 2. De causis generationis viventium per propagationem productorum. 411</p> <p>Artic. 1. De semine. ibid.</p> <p>Artic. 2. Quomodo parentes concurrant ad generationem prolis. 413</p> <p>Quæst. 3. De causis generationis viventium nascantium ex putri. 416</p> <p>Quæst. 4. De viventium nutritione. 419</p> <p>Artic. 1. De nutrimento. ibid.</p> <p>Artic. 2. De potentia nutritiva, ejusque actu nutritionis. 421</p> <p>Quæst. 5. An per nutritionem acquiratur nova substantia. 423</p> <p>Quæst. 6. An nutritio continuè, & secundum omnes vivens partes fiat. 426</p> <p>Quæst. 7. An vivens toto tempore vitæ idè numero permaneat. 427</p> <p>Quæst. 8. De augmentatione. 431</p> <p>Quæst. 9. De diminutione, & morte viventium. 433</p> <p>Appendix Generalis. 438</p> <p>Reponia ad objectiones Poncii. 444</p>

INDEX RERUM MULNOTABILIVM

In Libros de Generatione, & Corruptione.

Numerus prior significat Disputationem, posterior verò marginalem denotat numerum.

ACCIDENS non permanet idem in genito, quod fuerat in corrupto in compositis unam dumtaxat formam habentibus. 5.80. & seq. nec propria virtute, nec virtute substantia attingit generationem eius. 149. nequit esse nutrimentum. 8.54.

ACTIO potest fieri in distans. 2.1. alia univoca, alia æquivoca. 2.2. ad actionem non sufficit dissimilitudo in densitate, vel mole interagens, & passum. 2.3. actio æquivoca potest cadere inter familia virtualiter tam in specie, quam in gradu, univoca verò saltem requirit dissimilitudinem in gradu. 2.4. hæc dissimilitudo debet esse secundum proportionem majoris inæqualitatis. 2.17.

Ex suo conceptu formalis semper importat influxum positivum, & peti terminum realem per ipsam: productum. 5.39.

AER est humidus, & calidus suapte natura. 1.66. & seq. & solum ab extrinseco frigidus 1.72. extra Aristot. placitum probabile est esse dumtaxat humidum suapte natura, calidum autem, vel frigidum ab extrinseco ibid. est humidus in summo. 1.76. calidus proprie summum. 1.80. potest se solo invicere pro nutrimento. 8.54.

ÆTAS quid sit, & quodplex. 8.127. anni antiquorum erant eadem rationis cum nostris. 8.131. Antiqui Patres cur longius vivebant. 8.132.

AGENS potest agere in distans. 2.1. aliud univocum, aliud æquivocum. 2.2. multipliciter potest esse simile, vel dissimile passivo ut agat, non sufficit, quod sit passio dissimile in densitate, vel mole 2.3. agens æquivocum potest agere in simile virtualiter tam in specie, quam in gradu: univocum requirit saltem dissimilitudinem formalem in gradu. 2.4. hæc dissimilitudo debet esse secundum proportionem majoris inæqualitatis. 2.17. agens agit secundum omnes partes, patitur tamen secundum aliquas, non necessarid secundum omnes. 2.19. agens nequit in seipsum univocè agere. 2.23. neque actione recta, neque reflexa. 2.29. quando post actionem realem vivit. 5.8.

Quid sit sphaera actionis agentis. 2.59. agens immediate agit in totam sphaeram quandoque ut causa totalis, quandoque ut partialis. 2.60. potest agens in superficie ambiente producere æqualem qualitatem illi, quam habet, vel saltem intensiorem, quam sit in partibus mediis. 2.62. potest etiam quandoque in parte aliqua sphaeræ uniformiter agere, licet regulariter agat uniformiter difformiter. 2.64. non statim agit in totam sphaeram. 3.73.

Potentia activa agentis multipliciter potest terminari. 2.68. quoad perfectionem est intrinsecè versus maximum terminata, & etiam versus minimum. 2.69. habet quoque terminum quoad numerum actionum. 2.71. requirit etiam determinatam motum, & virtutem excedentem passivam substantiam. 2.72. si effectus in instanti est producibilis, talis terminus est intrinsecus, si in tempore, erit extrinsecus ibid. in ultima superficie sphaeræ agens producit indivisibile extendivum qualitatis cum aliqua intentione ejusdem. 2.76. assignantur termini aliarum potentiarum. 2.81. agens applicatum non impeditur continuè agere non per moras interpositas. 3.62. quid agens producat in primo instanti. 3.71. & 72.

ALTERATIO multipliciter sumitur. 2.1. quid sit. 3.2. differt à generatione. 3.3. si generatio esset impossibilis, adhuc alteratio foret possibilis. 3.4. ejus species quæ sint. 3.6. alia est intensiva, alia extensiva. 3.7. in intentione nova qualitas acquiritur, in remissionis deperditur. 3.12. in adventu hujus nove qualitatis prior non amittitur, sed permanet, in remissione non totaliter destruitur, & alia de novo generatur. 3.25. alteratio tam extensiva, quam intensiva. potest fieri continue, & successivè. 3.62.

ANIMA etiam rationalis petit proprias dispositiones. 3.74. non tamen idcirco educitur de potentia materie, sed de foris venit. 5.143. est immortalis, & cum semel à corpore abit, non amplius per circulationem redit in corpora humana. 5.168. & hoc verum etiam in Arist. sententia. 5.169. absurdus est in Philo sophia tenere animam immortalem cum debito rediendi in corpora humana, quam ipsam absolute mortalem asserere. 1.158. & 172. utrumque impium, & nostre hinc perniciosis ex æquo ibid.

ANIMALIS organizatio in utero. 8.28. & 29. ejusdem gestatione in utero, & nativitas. 8.31.

ANNIHILATIO quid sit, & quomodo à corruptione differat. 5.42. quare nihil sit terminus ejus. 5.43. & seq. an panis in Eucharistia dici possit annihilari. 5.44.

ANTIPERISTASIS quid sit. 2.24. per ipsam intenditur qualitas. 2.26. causa efficiens hujus intensivior assignatur. 2.32. & seq. **AQUA** est humidus, & frigidus. 1.69. frigidus in summo. 1.76. humida proprie summum. 1.80. quæ ratione extinguit ignem. 1.88. potest in vinum converti. 7.52. potest se solo invicere pro nutrimento. 8.54.

AUGMENTATIO sumitur bifariam. 8.102. augmentationis proprie dictæ conditiones ibid. quot in ejus exercitio interveniant ibid. in quo formaliter consistat. 8.104. est verè, & proprie motus. 8.107. est actio productiva quantitatis partialis. 8.108. differt à nutritione. 8.109. non est formaliter extensio localis. 8.106. continuatio nove quantitatis cum alia non est ejus acquisitio. 8.111. non durat toto tempore vitæ. 112. periodus durationis ejus ibid. ejus causa assignatur. 8.114.

CALIDA definitur, & ejus definitio declaratur. 1.18. & seq. in summo competiti igni. 1.76. aeris proprie summum. 1.80. cælestis, & elementaris sunt ejusdem speciei. 1.86. item vitalis, seu animalis. 1.87. calor vitalis accidit duplex valde notabilis. 1.91. activè concurret ad educationem forme substantialis, extinctionem, & terminationem partium. 7.10.

Calor innatus, & naturalis quid sit, & in quo resideat. 8.59. quomodo consumat humidum radicale. 8.51. agit in illud. 8.122. calor naturalis actiones duplicis generis. 8.144.

COCTIO quid sit. 64. ejus effectus ibid. ejus species. 8.65. conditiones precedentes nutritionis quot. 8.67.

COMPLEXIO quid, & quodplex. 7.41. sanguinea magis confert ad vitam. 8.121.

COMPOSITI, & **COMPOSITUM** dupliciter sumi possunt, quæ duplex acceptio valde notanda est. 5.61.

CONTRARIA in gradibus remissis possunt naturaliter simul esse in eodem subiecto. 1.45. & in eodem potest simul exerceri motus contrarii ad qualitates contrarias in eisdem gradibus 1.91. opponuntur ex suis entitativis formalibus, & non tantum ex graduum intentione. 1.52. expulso tantum appetitivaliter est per se effectus contrarietatis, non actualis ibid. supernaturaliter possunt simul esse etiam in gradibus intensis. 1.57. quædam tamen nec in gradibus intensis, nec remissis simul esse possunt, nec naturaliter, nec supernaturaliter. 1.54. unum contrarium ex se refugit aliud. 2.33. & 34. nec per se, nec per accidens aliud contrarium causat. 3.28.

CONVERSIO quid sit, & per quid à generatione differat. 5.22. & 31. eucharistica quo sensu dicitur substantialis, & transubstantiatio. 5.58.

CORPUS mixtum est subiectum in his libris q. procem. 2. organicum non importat solum materiam primam cum accidentium varietate. 5.80. sed cum forma corporeitatis, seu mixtionis ibid. corpus pro altera parte non ponitur directè in medicamento. 5.81.

CORPUS ANIMALIS organizatio. 8.28. & 29. ejusdem animatio ibid.

CORRUPTIO substantialis datur in rerum natura. 5.2. sumi potest in ratione mutationis, vel actionis destrucivæ. 5.35. non est una mutatio cum generatione, sed diversa, & illi opposita ibid. est vera, & realis mutatio, licet non positiva. 5.26. in ratione destrucivæ non importat actionem distinctam à generatione. 5.39. quo sensu eadem actio fit unius forme generativa, & alterius destrucivæ. 5.40. definitur sub ratione mutationis. 5.42. quo pacto ab annihilacione, seceratur. 5.43. quo pacto à generatione. 5.45. definitur sub ratione actionis destrucivæ ibid. respectu nature universalis est naturalis, & etiam aliquo modo per se intenta saltem secundario. 5.46. respectu nature particularis in uso sensu dici potest naturalis, in alio non. 5.47. ejus subiectum, ac terminus assignantur tam sub ratione nutritionis, quam destrucivæ actionis 5.64. & etiam causa efficiens. 5.153.

Corruptio mixti alia naturalis, alia violenta. 7.63.

CORRUPTIO idem numero potest reproduci, sive sit permanens, sive successivum supernaturaliter. 5.155. non autem naturaliter secundum communem naturam cursum. 5.167. nulla tamen impotentia intrinseca assignari potest ex parte causalium naturalium, sed solum extrinsecum impedimentum. 5.173. quædam res existit, nec naturaliter, nec supernaturaliter potest reproduci. 5.181.

CREATIO quid sit, & quomodo à generatione distinguitur. 5.26.

Index Rerum Notabilium.

D

Densitas juvat ad agendum, non tamen supra vires agentis. 2.11. vide Rarum, & Densum.

Dentes nutriantur etiam transacto incrementi tempore. 8.92. Deus non est alienum à Philosopho ad Deum recurrere in quibusdam casibus, ut ad auctorem naturæ. 5.151. hoc tamen fieri non debet, nisi in casu magnæ necessitatis. 5.147.

Digetio, vide Coctio.

Diminutio est formaliter motus deperditivus. 8.117. Diminutio quomodo dispositiones concurrat ad generationem substantialem. 5.95. doctrina de dispositionibus apud Thomam valde inconsequens. 5.97. quid sit intelligendum per dispositionem ultimam. 5.123. alia inscribitur educationi formæ, alia conservationi, alia operationi. 2.75. alia spectat ad naturam specificam, alia ad individua. 3.76. quomodo incipiant, & desinant. 3.81. & seq. quæ præcedunt generationem sunt ab agente, quæ subsequuntur, sunt à forma genita. 3.77. quo pacto terminentur in intentione, & extensione. 3.78. & 169.

Dissimilitudo inter agens, & passum multiplex. 2.2. alia est secundum proportionem æqualitatis, alia secundum proportionem majoris inæqualitatis, & alia secundum proportionem minoris inæqualitatis. 2.14.

E

Efessus quamdiu existit nequit denuò reproduci, nec naturaliter, nec supernaturaliter. 5.81. corruptus autem potest reparari idem numero saltem à potentia supernaturali. 5.155.

Elementa singula proprias habent qualitates eis connaturales 1.63. & binc non contrarie singulis necessario assignantur. 1.64. eas habent à propriis substantiis formis, non autem totaliter à Cælo. 1.70. una qualitas convenit illis in summo. 1.76. altera proprie summum. 1.80. esse probabile sit quibusdam utramq; in summo convenire. 1.82. qualitas elemento conveniens circa summum non est remissa per admixtionem contrarii. 1.81.

Elementa sunt corpora miscibilia contentia ad mixtionem 7.6. possunt omnia concurrere, non est tamen necesse ibid. & 37. virtualiter remanent in mixto. 7.8. tam virtualitate accidentalium, quam substantialis. 7.23. & 24. quo pacto unum elementum prævalet in mixto. 7.25. sunt generabilia, & corruptibilia. 6.2. ex quolibet potest aliud quodcumque generari immediate, sive sint similia, sive dissimilia. 6.8. quantum sint similia, ac dissimilia elementa. 6.6. facillior, & citior est transitus inter elementa similia, quam dissimilia ibid. variae rationes hujus transitus. 6.18. & seq. vera ratio assignatur. 6.22. licet ex congressu elementorum simolorum nequeat tertium specie diversum ab eis emergere, bene tamen potest ex congressu dissimiliorum. 6.25. quantum sit causa efficiens in tali calu tertii illius elementi. 6.31.

Elementa singula possunt invicere pro nutrimento. 8.54.

F

Fames quid sit, & quantum ejus causæ. 8.70.

Fœmina activè concurret ad generationem. 8.22. etiam ad organizationem corporis tam vi feminis, quam virtute propria, præter oviparum. 8.30. immediate quoque ad nutritionem animæ materialis, & informationem. 8.32.

Forma quælibet substantialis determinat sibi proprias dispositiones. 3.74. quædam sibi determinat ratione speciei, quædam ratione individui. 3.75. & 76. materialis non fit ex nihilo, sed ex materia, tanquam ex subiecto. 5.15. & 143. & hoc sufficit ad excludendam factionem ex nihilo. 5.16. quælibet talis est corruptibilis, non æterna. 5.66. ac etiam generalis. 6.144. plures formæ substantiales subordinatæ dantur in viventibus. 5.78. forma nova pro nullo instanti consistit cum veteri in eadem materia. 5.109. explicatur modus, quo unam alteram expellit. 5.100. forma substantialis non suscipit magis, & minus. 5.127. nec divisibiliter, nec indivisibiliter, nec simul, nec successivè. 5.132. quid sit vera importatio suscipere magis, & minus. 5.133. formarum seminariam, & inchoationes non debent admitti. 5.143. & seq. producit ab agente immediato, non à separato. 5.145. in formis duplici processu. 8.10.

Frigus est forma positiva, & non sola privatio caloris. 1.2. definitur, & ejus definitio declaratur. 1.18. & seq. aquæ competit in summo. 1.76. terra proprie summum, esse etiam oppositum sit probable. 1.82. non est adæquatam congelationis causa. 1.76. per se, & activè concurret ad educationem forme substantialis, & terminationem partium. 7.10.

G

Generatio substantialis datur in rerum natura. 5.2. differt ab alteratione. 3.3. sumi potest in ratione productionis, vel mutationis. 5.18. quo sensu una non includit essentialiter aliam, imò sunt ab invicem separabiles. 7.19. definitur sub ratione productionis. 5.22. etiam sub hac ratione est actio distincta ab alteratione. 5.24. ejus terminus proprie est compositum, non forma, quæ potius est terminus educationis. 5.24. & est terminus ad eò appropriatus, ut nequeat

creatione produci proprie dicta. 5.27. qua ratione distingatur à creatione. 5.26. definitur sub ratione mutationis. 5.31. ad eam ut sic requiritur quod privatio præcedat durationem formam in materia. 5.29. definitur sub ratione conversionis quod sit mutatio totius in totum nullo sensibili remanente, at subiecto eodem, quæ definitio adamusim explicatur. 5.32. & seq. subiectum ejus in ratione mutationis est materia, terminus forma de novo acquisita, non compositum. 5.49. in ratione productionis, seu actionis subiectum ejus est generans, terminus totalis, & qui compositum, formalis, & quo forma, nò unio. 5.51. compositum est talis terminus, non solum ut includat naturam, sed etiam singularitatem. 5.52. substantia verò est terminus dumtaxat extrinsecus, & mediatas, ibid. non est necesse terminum formalem in generationem accipere esse de novo per eam. 5.53.

Generatio unius est corruptio alterius, potest intelligi formaliter, causaliter, & concomitanter. 5.100. explicatur in sensu concomitante. 5.103. qualiter veritatem habeat in omni generatione, & corruptione substantialis ibid. non autem in accidentalibus. 5.104. conexio generationis cum corruptione non præcisè ex causa materiali desumenda est, sed præsertim ex efficiente. 5.103. explicatur in sensu causali. 5.106. introductio formæ nove præcisè expulsiōnem antiquæ non è contra. 5.107. explicatur in sensu formali 5.114. generationis causa efficiens assignatur. 5.145. & 148.

Generatio, & corruptio inanimatorum successivè sunt, & in tempore. 2.85. 116. quid sufficiat ad successivam formæ introductionem. 5.121. talis successio non evenit ex intrinseca latitudine formæ substantialis, sed ab extrinseco ratione prævarium dispositionum. 5.127. ideò dici solent successivè per accidens. 5.126.

Generatio viventium quid sit. 8.1. cur Spiritus Sancti productio in divinis non sit generatio. 8.2. & 3. qualis, & quanta in viventibus debeat esse similitudo inter generans, & genitum. 8.7.

Genitores ambo activè concurrunt ad generationem. 8.22. ambo debent concurrere ad generationem naturalem proli, si sunt dissimili in sexum virilem, & femineum. 8.26. sunt causa essentialiter subordinatæ. 8.27. habent potentias activas speciei diversas. ibid. alii vivipari, alii ovipari, alii vermipari. 8.30. attingit ut nunguam organisatione corporis ibid. nò attingunt unionem animæ rationales. 8.33.

Gradus quodplex sit. 3.52. in qualitate quid sit. ibid. quot reperiuntur. 3.53. sunt omogenei. 3.57.

H

Humiditas forma activa, & non tantum passiva 1.3. definitur, ac ejus definitio declaratur. 1.28. & seq. aeri convenit in summo. 1.86. aquæ proprie summum. 1.80. duplex ejus acceptio valde notabilis. 1.78. activè concurret ad educationem forme substantialis, ad terminationem verò, & extinctionem partium passivæ. 7.10.

Humidum aliud radicale, aliud nutrimentale. 8.120. item aliud aqueum, aliud acreum. 8.121. acreum magis confert ad vitam ibidem.

Humores in corpore possunt esse nutrimentum ejusdem. 8.52. in corpore sunt quatuor, & quid singuli. 8.68.

I

Ignis est calidus, & secus. 1.65. calidus in summo. 1.76. sicus proprie summum, esto probabiliter sustineri posse esse quoque, sicum in summo. 1.82. forsan potest esse nutrimentum. 8.54. & 58.

Intensio qualitatis, vide qualitas. Alteratio.

L

Licet reperitur etiam in hominibus. 8.23.

Liquum vitæ quam virtutem habuerit conservandi hominem longævum. 8.135.

Lumen non intenditur in medio accedente alio luminoso. 2.12.

M

Mater, vide Fœmina, non attingit unionem animæ rationalis. 8.33.

Materia habet actum entitativum. 5.6. est subiectum generationis substantialis sub ratione mutationis. 5.31. & sub hac acceptio generationis potest denominari materia generari. 5.34.

Mixtio quid sit, & quodplex. 7. mixtio propriissime sumpta, definitur. 7.4. non distinguitur essentialiter à generatione mixtura, quæ sunt ex alis mixtis. 7.5.

Miscibilia quæ sint, & quæ requirunt conditiones. 7.2. quatuor elementa sunt proprie miscibilia. 7.6. possunt omnia concurrere ad mixtionem, non est hoc necessarium ibid. & 37. liquores an sint miscibilia. 7.7.

Mixtum quid sit, & quodplex. 7.3. virtualiter continet elementa. 7.18. virtualitate tam accidentalium, quam substantialis. 7.23. & 24. formaliter continet primas qualitates ibid. non necessario sit ex omnibus elementis. 3.37. unum mixturam potest aliud simile generare, non tamen hæc virtus omnibus convenit. 7.32.

Mores juvat ad agendum, non tamen supra vires agentis. 2.11. Mors alia naturalis, alia violenta. 8.120. violenta quomodo contingat ibid. necessario convenit viventibus. 9.125. causa mortis naturalis assignatur ibid. & seq.

Motus

DEN-

Index Rerum Notabilium.

Motus contrarii ad contrarias qualitates in gradibus remisis possunt fieri exerceri circa idem subiectum. 1.51. idem numero potest à Deo reproduci. 5.156. ejus unitas, & identitas non pendet essentialiter à tempore extrinseco. 5.162. & seq.

Mutatio invenire convenit positivæ, & deperditivæ. 5.42. non dicitur ex se conceptum necessarium positivum, sed à positivo, & privativo præcindit ibid.

Nihil fit ex nihilo quo sensu intelligendum sit. 5.12. est propositio ab Aristotele prolata etiam de mente propria. 5.16. Nutrimentum quid sit, & quotuplex. 8.52. quo sensu debeat crescere. 8.61.

Potencia nutritiva quid sit. 8.62. alia virtutes ei inferentes. 8.63. Nutricio duplex propria, & propria. 8.49. & seq. nutritionis actus qui proprie fit. 8.72. in nutritione fit acquisitio proprie materie, & forma. 8.76. digestiones præcedentes nutritionis actum quot. 8.67. nutritio est succuliva, non instantanea. 8.86. non fit continuo, & sine intermissione. 8.87. nec secundum omnes partes proportionales, sed aliquotas. 8.91.

Obiectum horum librorum assignatur, q. proem. 2. Otor dupliciter sumi potest. 8.53. ut significat odoriferam exhalationem etiam transiit non esse nutrimentum. 8.54. Olla nutriuntur probè transiit incrementi tempore. 8.92.

Pater activæ, & passivæ concurrat ad organizationem corporis vi feminis, non propria virtute. 8.38. probabile est etiam vi feminis attingere educationem animæ materialis. 8.32. non attingit unionem rationalis animæ. 8.33. Poti dantur in corpore. 8.90. Potencia agentis; vide Agens. Potencia nutritiva; vide Nutrimentum.

Privatio quomodo intelligatur à privatione ad habitum non dari regressum. 5.178. Putredo quid sit. 7.64. quæ requiritur ibid. definitio Aristot. est causalis. 7.65. calor ambientis est causa putredinis, non frigus. 7.67. per quid putredo differat à combustione ibid. quæ putrescant. 7.66. & 68. cur in putrefactione frequentius generentur animalia ibid.

Qualitas habet partes intensivas omogeneas. 3.37. quomodo intendatur, & remittatur, vide Alteratio. Primæ qualitates sunt formæ positivæ. 1.2. à corporibus ipsis recipi conditione. 1.4. sunt in eis formæ accidentales, nō substantiales. 1.9. & seq. definiuntur, ac eorum definitiones declarantur. 1.28. & seq. sunt quatuor, nec aliæ dantur virtuales in elementis priores illis. 1.27. dantur tamen in mixtis. 1.30. inter sensibiles, & caducas illæ quatuor sunt omnium primæ. 1.30. quo sensu dicantur primæ ib. & seq. singulæ habent potentiam activam univocam ad agendum in ceterarum. 1.37. in addivitate talem servant ordinem, ac calor sit aliis omnibus activior, deinde frigus, postea humiditas, & tandem siccitas ibidem: in resistētia verò servant ordinem oppositum. 1.39. quo sensu siccitas, & humiditas dici solent qualitates passivæ. 1.38. prædictus ordo agendi, & resistendi variari potest ex varia ipsarum combinatione. 1.41. contrariæ possunt simul coexistere in gradibus remisis naturaliter. 1.45. neque ex contrariis in esse remissio fit simplex quædam tertia qualitas media. 1.47. possunt indifferenter coexistere tam in gradibus aequalibus, quam in aequalibus. 1.49. non solum in fieri, & in pugna, sed etiam in esse quieto. 1.50. non tantum qualitates activæ, sed etiam non activæ ibid. supernaturaliter verò esse possunt simul etiam in gradibus intensis. 1.57. binæ non contrariæ naturaliter conveniunt singulis elementis. 1.64. una in summo 1.76. altera prope summum. 1.80. & hæc non est remissa per admixtionem contrarii. 1.81. probabile tamen est in quibusdam elementis utramque in summo reperiri.

Quædam sunt symbolæ, & quæ dissimulæ qualitates. 1.82. symbolæ in quibuslibet corporibus sunt ejusdem speciei specialissime. 1.84. Qualitas alia intensiva, alia extensiva. 3.51. intensiva componitur ex gradibus ibidem, & seq. dantur in qualitate indivisibilia continuativa partium tam intentionis, quam extensionis, & terminativa. 3.58. hæc indivisibilia sunt triplicis generis. 3.59. qualitates spirituales cur nequeat extendi. 3.60.

Qualitates quædam sunt noxiæ substantiales formæ, quædam proficua. 4.74. & seq. omnes quatuor primæ qualitates activæ, ut instrumenta concurrunt ad educationem formæ substantialis, ad extenuationem verò, & terminationem partium calor, & frigus per se activæ concurrunt, humidum verò, & siccum passivæ. 7.10. Quantitas dupliciter acquiritur, & deperditur. 8.116.

Rarsificatio, & Condensatio verè contingunt in rerum natura 4.1. non sunt beneficio vacuitatis, ac repletionis ejus, nec;

per penetrationem, & educationem partium ejusdem corporis, sed per aliquid revera additum, vel deperditum in corporibus. 4.2. & seq. & hoc non est substantia extranea in poros corporum rarefactionem intrusa, aut exclusa dum condensantur, si proprie de illis sit sermo. 4. num. 8. & seq. multiplex est acceptio rari, & densi valde notabilis. 4.15. non producit nova quantitas in rarefactione, nec in condensatione corrumpitur neque totaliter, neq; partialiter. 4.20. nec per eas acquiritur nova qualitas, ut per se terminus talium mutationum. 4.32. sed tantum nova extensio localis partium locati major, vel minor ad prædicamentum ipsius pertinetis. 4.41. unde proprie, & formaliter sunt motus locales ad situm. 4.42. & 50. quo sensu possit Deus exiguum corpus absque rarefactione, & additione materie in magnam molem ampliare. 4.52.

Rarum, & densum non spectant ad prædicamentum qualitatis. 4.32. sed ad categoriam situs. 4.41. eorum definitiones explicantur. 4.37. quod est tardum, & velox in quantitate successiva, est rarum, & densum in permanenti. 4.4. & 43.

Reactio quid sit, ejusque conditiones. 2.44. multipliciter accidit. 2.45. non datur in generatione, nec in actione. 2.46. potest dari in alteratione secundum eandem partem, & contrarietatem, ac etiam in moral loca. 2.47. & 48. quando agens potest ad reactionem resalutare vires. 7.38.

Reflexio quid sit. 2.25. alia recta, alia obliqua. ibid. per ipsam intenditur qualitas. 2.27. causa efficiens hujus intensiois est primum agens. 2.39.

Remissio vide Alteratio, est motus formaliter deperditivus. 8.119. Resistētia quid sit, & quotuplex. 1.35. & 36. licet semper fit minor actione contrariæ qualitatibus, non tamen semper est minor actione propria. 1.41. quanto exierat passio erga agens. 2.21. Resolutio vide Mors.

Returrcio mortuorum supernaturalis. 5.178.

Sanguis mensruus quid. 8.21. Semen quid sit. 8.10. & 11. non est animatum. 8.17. ipsius vaia assignantur. 8.22. Siccitas est forma positivæ, non sola privatio humiditatis. 1.2. est ipsa quoque forma activa. 1.3. definitur, ac ejus definitio declaratur. 1.18. & sequitur. terræ competit in summo 1.76. igni prope summum, etio tamen oppositum sit probabile. 1.82. per se concurrunt, & activæ ad educationem formæ substantialis, ad extenuationem verò, & terminationem partium passivæ. 7.10. Similitudo inter agens, & passum multiplex. 2.2. Sitis quid sit, & quem ejus causæ. 8.73. Sudor quid. 8.70. ejus causæ. ibid.

Temperamentum quid, & quotuplex. 3.41. & 42. dantur de factioo temporementa difforsia, nec naturaliter repugnat temperamentum æquale ad pondus. 3.43. non est tamen evidens dari de factio. 7.46.

Tempus idem numero potest à Deo reproduci. 5.155. & 165. Termini potentiarum fusc assignantur. 2.28. & seq. Terra est secca, & frigida. 1.69. secca in summo. 1.76. frigida prope summum, licet probabiliter sustineri possit esse quoq; in summo frigidam. 1.82. potest se sola intervenire pro nutrimento. 8.54. Totum realiter à partibus unitis distinguitur. 5.62. verus, & legitimus sensus hujusmodi distinctionis. 5.63.

Venarum origo quæ. 8.68. Cava vena quæ. 8.69. Venter an frigidior in æstate, & calidior in hyeme. 2.37. Vinum potest aquam in se convertere. 7.52. potest intervenire pro nutrimento. 8.54.

Vita alia accidentalis, alia substantialis. 8.120. Vivens habet necessitatem moriendi. 8.135. & 126. in viventibus non fit resolutio usque ad materiam primam statim, ac immediatè. 5.78. bene tamen in cæteris compositis. 5.89. mediatè verò fit etiam in ipsis viventibus. 5.88. fit quoddam per propagationem, quoddam ex putri, quoddam utroque modo. 8.36. aliud perfectum, aliud imperfectum. ibid. habet intrinsicum principium corruptionis. 8.122.

Viventia ex putri genita habent causam finalem. 8.36. ipsorum causa effectiva est Deus. 8.38. materialis est substantia putrescens concocta, formalis est anima. ibid. quæ simul funt ex semine generabilia, & ex putri, sunt ejusdem speciei. 8.41.

Vivens quomodo idem numero perseveret toto tempore vite. 8.46. quanto tempore potest vivere sine cibo. 8.37. & seq. non nutritur secundum omnes partes proportionales. 8.91.

Unio non est terminus formalis generationis, nec in ratione mutationis, nec productionis, sed forma dumtaxat. 5.49. 50. & seq. sed est terminus unionis. 5.51.

INDEX DISPUTATIONUM, QUÆSTIONUM, ET ARTICULORUM

In Libros de Cælo.

QUÆSTIO PROÆMIALIS.

Quodnam sit horum librorum adequatum subiectum. 479

DISPUTATIO I.

De corpore simplicis.

Quæst. 1. Quid sit corpus simplex, & quotuplex, ubi de mundi unitate. 480. Artic. 1. Ostenditur quidditas corporis simplicis in communi. ibid. Artic. 2. Numerus simplicium corporum declaratur. 481. Quæst. 2. Quem ordinem servant inter se ista corpora simplicia, & an unum per se constituant mundum appellatum. 482. Quæst. 3. An mundus habeat esse à se, vel ab alio. 482. Quæst. 4. De figura, & perfectione mundi. 483. Quæst. 5. De inceptione, & destitutione mundi. 484. Artic. 1. Ostenditur inceptio mundi temporanea. ibid. Artic. 2. Mundi destitio declaratur. 486.

DISPUTATIO II.

De corpore Cælesti.

Quæst. 1. De structura, & numero cælestium corporum. 486. Artic. 1. Structura cælestis sphaeræ declaratur. 487. Artic. 2. Numerus cælestium corporum proponitur. 488. Quæst. 2. De essentia, & natura cælestium corporum. 490. Artic. 1. An corpus cælestis sit ex materia, & forma compositum. 491. Artic. 2. An materia cælestis sit ejusdem rationis cum sublanari, & ejus forma sit anima. 492. Artic. 3. De Afris, ubi de via lactæ, maculis Solis, & Lunæ. 495. Artic. 4. Quo pacto cælestia corpora inter se differant. 498. Quæst. 3. De inaccessibilitate, & perfectione cælestium corporum. 499. Quæst. 4. De motu locali cælestium. 499. Artic. 1. Quænam cælestia corpora, & quot motibus moveantur. 499. Artic. 2. An motus cælesti sit naturalis. 502. Artic. 3. An cælestium à principio intrinseco, vel extrinseco moveatur. 503. Artic. 4. Numerus motorum orbium statuitur. 503. Quæst. 5. Quid sint lux, & lumen, & quibus convenient in cælestis, ubi de scintillatione, & Eclipsi. 505. Quæst. 6. De quibusdam aliis accidentibus cælestium, & an specie à sublanaribus differant. 508.

Quæst. 7. De cælestium corporum actionibus in sublanaria. 509. Artic. 1. Quæ cælestia corpora agant in hæc inferiora. 510. Artic. 2. Quinam effectus producantur ab altris. 511. Artic. 3. Quid possint Astrologi ex siderum observatione præcognoscere. 514. Artic. 4. Quibus instrumentis cælesti influant in hæc inferiora. 517.

DISPUTATIO III.

De gravibus, & levibus.

Quæst. 1. Quid sint gravitas, & levitas, & num quælibet sit una specie. 520. Quæst. 2. A quo gravia, & levia moveantur ad propria loca. 522. Quæst. 3. Explicatur proprietates quædam motus naturalis gravium, & levium, præcipue quoad velocitatem. 525. Quæst. 4. An gravia, & levia in propriis locis gravitent, & levitent. 529. Quæst. 5. A quo moveantur violentè projecta. 530. Quæst. 6. An detur quies in puncto reflexionis. 534. Dubium appendix. An duo corpora pura possint immediate se tangere. 536.

DISPUTATIO IV.

De elementis in particulari, ubi etiam de Meteoris.

Quæst. 1. Quædam elementis communia declarantur. 538. Quæst. 2. De igne, & Meteoris ignis. 539. Artic. 1. An verè detur elementum ignis, & extet sub concavo Lunæ, ac ad ejus motum moveatur. 542. Artic. 2. De motu ignis in orbem sub concavo Lunæ. 542. Artic. 3. An ignis inferior sit verus ignis, & ejusdem speciei cum superiori. 543. Artic. 4. Ubi de cometis. 544. Artic. 5. De reliquis impressionibus ignis. 549. Quæst. 3. De aere, ac Meteoris aeris. 552. Artic. 1. De regionibus aeris. 552. Artic. 2. Ubi de Ventis. 554. Artic. 3. De Iride, aliisque imaginibus in aere apparentibus. 556. Quæst. 4. De aqua, & terra, eorumque Meteoris. 558. Artic. 1. An terra sit altior mari. 558. Artic. 2. Anglobus ex terra, & aqua confusus habeat idem centrum cum univervo, ubi de trepidatione terræ. 560. Artic. 3. Anglobus iste ex terra, & aqua compactus moveatur circulariter. 562. Artic. 4. Ubi de Aquis. 565. Artic. 5. De Meteoris aqueis. 566. Artic. 6. Ubi de terra. 569. Artic. 7. De Meteoris terreis. 572.

INDEX URURUM NOTABILIMUM

In Libros de Caelo, & Metheoris.

Numerus significat Disputationem, posterior vero marginalem denotat numerum.

CCCIDENS quo sensu sit tempore posterior substantia. 1.37.
AERIS elementum in tres distribuitur regiones. 4.66. termini, penes quos distinguuntur, non sunt immobiles, & fixi. ibid. secunda regio quorundam montium cacumina non accenditur. 4.87. medium sicut, sed etiam secundum accidentales affectiones distinguuntur. 4.88. media regio perpetuo frigida est. 4.88. vera causa frigiditatis eius. 4.69.

AQUINOCTIALIS quid sit, & quando fiat aequinoctium. 2.61.

ANIMA non producitur a caelis. 2.100.

ANTIPODES reperiuntur. 4.160. alii dicuntur Antaci, alii Pertaci. ibid.

AQUA an sit supra caelos. 1.37. an excedat terram. 4.96. quo pacto cum terra unum globum constituat. 4.95. est depressior quam terra. 4.100. movetur motu aequilibrationis. 4.129.

ARS chimica an possit efficere metalla. 4.189. & seq.

ASTRA non sunt elementaris naturae, sed secundum Arist. sunt corpora simplicia, secundum Theologos ex materia, & forma composita. 2.74. a caelis differunt in opacitate, & diaphaneitate, non in densitate. 2.76. alia sunt haec, alia errantia. 2.77. fixorum numerus, & magnitudo. 2.78. alia secundum Arist. inter se, & a caelis specie differunt, secundum veritatem a caelis specie differunt inter se aliqua specie, & aliqua solo numero. 2.98. sunt inaccessibiles corruptibilia, sed extrinsecè incorruptibilia. 2.100. an de novo aliqua astra fiant. 1.112. & seq. sunt imperfectiora viventibus. 2.119.

Movetur ad motum orbium. 2.128. probabile est in seipsis etiam moveri. ibid. quoniam; & cur scintillant. 2.163. & seq. sunt sphaericae figurae. 2.175. non sunt perfectè opaca. 2.176.

Alia omnia influunt in haec inferiora. 2.185. quaedam per se produunt etiam frigus, & humiditatem. 2.192. quaedam quoque substantiales formas. 2.196. non tamen animam. 2.200. nec formam corporeitatis perfectiorum viventium totaliter. 2.201. quid possint in homine causare. 2.207. & seq. quid possint ex cognitione astrorum praesagiri, fusc habetur. 2.212. & seq. per lumen non produunt calorem. 2.239. agunt per occultas influentias. 2.242.

ASTROLOGIA iudicialia an sit licita. 2.213. & seq.

AXIS quid sit. 2.3.

CALIGO. Vide Nebula.

CALOR quo pacto fiat a motu. 2.235. & seq. non producit a luce, vel lumine. 2.239.

CAPRA saltans quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

CASTOR, & Pollux quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

CENTRUM quid sit. 2.3. est duplex magnitudinis, & gravitatis. 4.105. utrumque est duplex, Physicum, & mathematicum. 4.106. an centrum universi sit idem cum centro terrae. 4.108.

COELUM est effectivè a Deo etiam secundum Arist. 1.23. tripliciter sumitur. 2.49. numerus eorum. 2.30. & seq. caelum non est elementaris naturae. 2.39. secundum Philosophos non est compositum ex materia, & forma, sed tantum secundum Theologos. 2.41. Materia caeli est ejusdem rationis cum sublunari. 2.37. forma caeli non est anima. 2.62. caeli secundum Arist. specie differunt, secundum veritatem tantum numero, ab aethere vero specie. 2.98. quam perfectionem quodlibet caelum habeat. 2.108. est imperfectus quodlibet vivente. 2.119. secundum veritatem caelum est intrinsecè corruptibile, & extrinsecè incorruptibile. 2.110.

Caeli circulariter moventur. 2.127. primo mobili inferioris unico moventur motu reali, sed attenuato. 2.129. naturaliter moventur. 2.133. si ipsi caeli extraheretur a proprio loco, neutraliter moveretur. 2.137. moventur ab extrinsecò, non ab intrinsecò. 2.138. motores sunt intelligentiae. 1.141. primum mobile secum rapit inferiores orbis ibid. non movetur a Deo immediate. 2.243. quodlibet caelum proprium habet motorem. 2.147. Motor movet per potentiam motricem formaliter ab intellectu, & voluntate distinctam. 2.148. probabile est, quod imprimat impulsus. ibid. Velocitas motus caelestis ibid. non est caelo ratio, vel conditio simpliciter agendi. 2.229.

Caeli praeter Empyreum non sunt lucidi. 2.157. non habent primas qualitates, neque quae ex mixtione illarum proveniunt. 2.171. non causant sonum ex motu. 2.172. sunt sphaericae figurae. 2.174. non habent differentias positionum propriè sed similitudinariè. 2.178. accidentia caelestibus, & sublunariibus communia sunt ejusdem speciei. 2.181.

Caeli praeter primum mobile non influunt in haec inferiora. 2.185.

CHIROMANTIA an sit licita. 2.212.

CIRCULI caelestium majores, alii minores, illi sunt sex, illi sunt quatuor. 2.3.

CLIMA quid sit, & quotuplex. 4.165. habet longitudinem, & latitudinem. ibid.

COLOR versus quomodo ab apparente differat. 2.171.

COLORI quid sit. 2.12.

COMETES Metheorum principale inter ignea. 4.34. non est una erratica stella, vel plurium simplices. 4.35. non ex materia caelestis, sed sublunari. 4.36. qualis sit ista materia. 4.36. sit in regione sublunari, non caelesti. 4.39. quanta sit ejus parallaxis. 4.39. extraordinario modo potest a Deo exponi in regione caelesti. 4.41. quid praesagire possit. 4.42. ex se non magis portendit mortem Principum quam aliorum. 4.42. ejus altitudo quanta. 4.43. quare ex Telecopio modicum suscipit incrementum. 4.46. parallaxis non est tuta via ad ejus altitudinem investigandam. 4.47. probabilius est gigni in regione aethere, quam ignis. 4.48. variae ejus figurae, atque colores. 4.48. corpus ejus sit per veram accensionem, & non per simplicem a Sole illustrationem. 4.49. cauda verò vel barba fieri interdum potest per solam illustrationem, non tamen semper. 4.49. quomodo contingat hoc inflammationem. 4.50. cur cauda cometae protrahatur in adversam Soli partem. 4.50. motus, & tempus cometae. 4.51. quanta sit ejus duratio. 4.51.

CONTACTUS inter corpora dura quo pacto fiat. 3.99. & seq.

CORONA, sive Halo quid sit, & quomodo fiat. 4.94. cur frequentius sub Luna, quam sub Sole contingat. ibid.

CORPUS simplex est subiectum, in lib. de caelo q. progrem. 2. quid sit. 1.4. dividitur de facto in, quinque corpora simplicia, de possibili in alia plura. 1.9.

Corpora gravia, & levia naturaliter non moventur per se à medio, vel caelo. 3.21. & 22. à seipsis moventur. 3.30. moventur per breviores lineas. 3.37. ipsorum figura valde confert ad motum. 3.39. velocius in sine moventur, quam in principio, & qua de causa. 3.41. & seq. non tamen sit in infinitum moventur. 3.51. duo corpora inaequalia in gravitate, vel levitate equaliter moventur. 3.52. in propriis locis non gravitant, nec levantur. 3.60. violenter moventur impulsu impresso à proiciente. 3.65.

Corpora dura an se tangant medio corpore fluido. 3.99. & seq.

CREATIO eterna datur in sent. Arist. 1.26.

CREATURA permanens potuit esse ab aeterno, non successiva. 1.39. & seq.

D

DELINEATIONES in fonte, & in manibus quid significant. 2.212.

DENSUM quid sit. 2.75. densitas distinguitur à gravitate. 3.4.

DEUS quomodo sit omnipotens, & infinitus in sent. Arist. 1.26. non movet caelum immediate. 2.143.

INDEX

DIAMETER quid sit. 2.3.

DIES naturalis, & artificialis quid sint. 4.163.

DILUVIUM particulare naturaliter sit, universale vero supernaturaliter. 4.135.

DRACO volans quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

E

ECLYPTICA quid sit. 2.111.

ECLYPSIS quid sit, quotuplex, & quo pacto fiat. 2.167. & seq.

ELEMENTUM quid sit, & quotuplex. 4.1. elementa quomodo considerantur in lib. de caelo quæst. progrem. 7. quæ sint ipsorum loca naturalia in universo. 3.13. sunt quatuor. 4.2. an dentur elementa pura. 4.4. quodcum ex ipsis sit dignius. 4.5. quam retineant figuram. 4.6. quam proportionem inter se servant in magnitudine. 4.7. vide Corpus simplex.

EMPYREUM quomodo sit compactum, & quæ munera exerceat. 2.186.

EPICICLI dantur, & quid sint. 2.25. dividuntur in quatuor partes. 2.26.

EXHALATIO quid sit. 4.173. quomodo accendantur in aere. 4.56. & 61.

F

FIGURA mobilis valde confert ad motum. 3.39.

FLUMINA, **FONTES** ex qua materia generentur. 4.126. & seq. causæ assignantur, cur foras erumpant. 4.129. & seq. habent varias proprietates, & quidam fluunt, & restant. 4.157.

FLUXUS, & refluxus, vide Mare.

FRIGUS per se producitur ab aethere. 3.193.

FULGUR quid sit, & cur modo cum tonitruo contingat, modo non. 4.54. quomodo simul contingunt, prius percipitur fulgur, quam tonitruum. 4.55.

FULMEN quid sit, & quomodo à fulgure differat. 4.57. diversæ ejus speciei. 4.57. varii, atque mirabiles ejus effectus. 4.58. & 59.

G

GALAXIA, vide via lactea.

GLACIES quid sit, & quomodo fiat. 4.145.

GLOBUS ex terra, & aqua compactus est in centro universi. 1.116. ejus circumferentia, & diameter. 4.7. quando fuit factus. 4.96. est sphaericus. 4.97. an habeat idem centrum cum universo. 4.108. non movetur circulariter. 4.112. & seq.

GRANDIO quid sit. 4.142. causa materialis, & efficiens. 4.143. frequentius decidit in vallibus, & planis arboribus confutis ibid. figura, moles, & locus, in quo sit, explicatur. 4.144.

GRAVITAS est forma positiva. 3.1. est principium motus deorsum: estque duplex. 3.2. est accidens à raritate distinctum. 3.4. à quo causetur. 3.8. & 9. non omnes sunt ejusdem speciei. 3.10. est principium motus deorsum. 3.24. quæ sit intentio gravitatis. 3.33. lumen potest, vel in actu primo, vel in actu secundo. 3.58.

H

HALO, sive Corona quid sit, & quomodo fiat. 4.94. cur frequentius sub Luna, quam sub Sole fiat ibid.

HEMISPHERIUM quid sit. 2.8.

HIATUS, & vorago quid sit, & quomodo fiat. 4.94. non sunt in caelo, sed in aere ibid.

HUMIDITAS per se producitur ab aethere. 2.192.

I

IGNIS elementum datur sub concavo Lunæ. 4.10. ideò quod apud nos est, semper nititur ascendere. 4.11. cur non sphaerice, sed pyramidaliter ascendat. 4.13. cur ibi non luceat, & videatur. 4.15. cur non comburatur hæc inferiora. 4.16. cur apud nos continuo exeat pabulo. 4.17. cur ibi non sit otiosum. 4.18. movetur circulariter ad motum orbis Lunæ. 4.22. an motus ille sit simplex, vel mixtus. 4.24. non est naturalis, nec violentus, sed neuter. 4.27. ignis apud nos extensibilis est ejusdem speciei cum superioribus. 4.29. non sit simul cum alia forma substantiali. 4.29. & 33. differat ab eo quibusdam tantum accidentibus ex parte materie. 4.31. & 32.

Ignis fatuus quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

Ignis lambens quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

Ignes subterranei dantur. 4.62. eorum materialis causa, ac efficiens. 4.63. eorum duritiam notat. 4.63.

IGNITÆ impressiones minoris momenti describuntur. 4.60.

IMPULSUS producitur per motum à virtute motiva. 4.49. quid sit ibid. distinguitur à levitate, & gravitate. 3.42. omnis impulsus est ejusdem speciei ibid. quando, & quomodo fiat. 3.74. quomodo recipiatur in subiecto. 3.75. est causa motus resistens. 3.77. & 79. quomodo desinat. 3.80. an replicaretur localem replicationem projecti. 3.85. cessante motu non statim desinit esse impulsus. 3.95.

INSULÆ quid sint, & quo pacto causantur. 4.173. an quædam fluitent in aquis ibid.

INTELLIGENTIÆ vide Caelum.

IRIS quid sit, & quomodo contingat ex naturalibus causis. 8.83. nequit arcus ejus semicirculum excedere. 8.84. cur alia appareat demisso Sole, & demissa alto ibid. tres præcipue ejus colores, & unde talis colorum varietas confurgat. 4.85. & 86. sunt per reflexionem lucis Solaris ad nubem oppositam, non vero per refractionem. 4.86. quartus etiam color datur in iride ibid. potest interdum habere duos colores, vel unum tantum ibid. non sunt veri colores, sed apparentes. 4.87. nunquam eadem iris à diversis aspiciunt, nec in eodem loco ibid. non aspiciunt ultra tria milliaria. 4.89. causa ejus effectiva est lumen foras ibid. Luna quoque iridem suam causare potest ibid. quot irides simul causari possint, 4.90. causa ejus materialis est nubes rorida. 4.91. iris etiam ante diluvium effulsit. 4.92. quomodo post diluvium fuerit signum fœderis inter Deum, & homines, nec amplius futuri diluvii ibid.

L

LANCEA quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

LAPIDES aliqui concipiunt lumen, vel lapis Bononiensis. 2.155. quoniam sit causa conceptionis hujus luminis. 2.156. materia lapidum est mixtum ex vapore aqueo, & halitu terreo. 4.177. analid possit esse materia lapidum. 4.178. & 179. causa efficiens quid sit. 4.181. variae proprietates. 4.182. & 183.

LEVIA vide Corpora.

LEVITAS est forma positiva. 3.1. est principium motus sursum, estque duplex. 3.2. est accidens à raritate distinctum. 3.3. à quo causetur. 3.8. & 9. non omnes sunt ejusdem speciei. 3.10. est principium quo motus sursum. 3.24. lumen potest vel in actu primo, vel in actu secundo. 3.58.

L O C U S naturalis rerum in universis quis sit. 3.13.

LUCERNÆ Antiquorum semper ardentes. 4.64. vel sunt fabulosæ, vel ad operam Dæmonis, ac interdum ad divinum miraculum referendæ. 1.65.

LUMEN quomodo à luce differat. 2.151. quotuplex sit ibid. est forma accidentalis. 2.152. quibus corporibus in caelis conveniat. 2.157. & sequi non causat calorem. 2.239.

LUNA est maculata. 2.93. quid sint istae maculae. 2.94. non est corpus sphaerolum, & montuosum. 2.93. & 95. movetur in seipsa. 2.128. an sit ex se lucida. 2.159. eclipsiatur, & quomodo. 2.168. & seq. quomodo sit opaca. 2.162. & 176.

LUX quomodo à lumine differat. 2.151. est accidentalis forma. 2.152. quibus corporibus caelestibus conveniat. 2.157. & seq. non est productiva caloris. 2.239.

M

MANNA quid sit, & quomodo fiat. 4.138. differat à manna Hebraeorum in deserto ibid.

MARE unde habuit originem. 4.124. ejus divisio. 4.125. falso non est maris aquæ intrinseca, sed potest illa separari. 4.146. causa effectiva hujus salinitatis assignatur. 4.147. causa finalis explicatur. ibid.

Mare movetur à Septentrione in Austrum, & qua de causa. 148. movetur etiam ab ortu in occasum, & hujus rei causa. 4.149. fluxus, & refluxus maris quid sit, & quomodo fiat. 4.150. non fit à calore Solis solventis aquas, nec à terrilibus halitibus certis temporibus excitatis, nec ex resiliencia aquæ ex uno litore ad aliud. 4.151. fit à Sole, sed principaliter à Luna. 4.152. non tamen causat per rarefactionem, aut condensationem. 4.153. sed in nostro semipharzio per motum localem. 4.154. in semipharzio opposito principaliter provenit à gravitate aquæ. 4.156.

MATERIA est effectivè a Deo etiam secundum Arist. 1.23.

MEDIUM multipliciter ad motum resiliit. 3.39.

MEL quomodo fiat. 4.138.

MERIDIANUS circulus quid sit, & quotuplex. 2.7.

METALLA ex quibus generentur. 4.184. & seq. quæ sit causa efficiens. 4.187. an possint fieri ab arte. 4.189. & seq. Proprietates Metallorum. 4.190. variaz speciez. 4.191.

METOSCOPIA an sit licita. 2.212.

MINERALIA varia. 4.192.

MONTIUM origo, & causæ. 4.167. & 168. ipsorum figura est

Index Rerum Notabilium.

DIAMETER quid sit. 2.3.
DIES naturalis, & artificialis quid sint. 4.163.
DILUVIUM particulare naturaliter sit, universale vero supernaturaliter. 4.135.
DRACO volans quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

E

ECLYPTICA quid sit. 2.111.
ECLYPSIS quid sit, quotuplex, & quo pacto fiat. 2.167. & seq.

ELEMENTUM quid sit, & quotuplex. 4.1. elementa quomodo considerantur in lib. de caelo quæst. progrem. 7. quæ sint ipsorum loca naturalia in universo. 3.13. sunt quatuor. 4.2. an dentur elementa pura. 4.4. quodcum ex ipsis sit dignius. 4.5. quam retineant figuram. 4.6. quam proportionem inter se servant in magnitudine. 4.7. vide Corpus simplex.

EMPYREUM quomodo sit compactum, & quæ munera exerceat. 2.186.

EPICICLI dantur, & quid sint. 2.25. dividuntur in quatuor partes. 2.26.

EXHALATIO quid sit. 4.173. quomodo accendantur in aere. 4.56. & 61.

F

FIGURA mobilis valde confert ad motum. 3.39.
FLUMINA, **FONTES** ex qua materia generentur. 4.126. & seq. causæ assignantur, cur foras erumpant. 4.129. & seq. habent varias proprietates, & quidam fluunt, & restant. 4.157.

FLUXUS, & refluxus, vide Mare.

FRIGUS per se producitur ab aethere. 3.193.

FULGUR quid sit, & cur modo cum tonitruo contingat, modo non. 4.54. quomodo simul contingunt, prius percipitur fulgur, quam tonitruum. 4.55.

FULMEN quid sit, & quomodo à fulgure differat. 4.57. diversæ ejus speciei. 4.57. varii, atque mirabiles ejus effectus. 4.58. & 59.

G

GALAXIA, vide via lactea.
GLACIES quid sit, & quomodo fiat. 4.145.

GLOBUS ex terra, & aqua compactus est in centro universi. 1.116. ejus circumferentia, & diameter. 4.7. quando fuit factus. 4.96. est sphaericus. 4.97. an habeat idem centrum cum universo. 4.108. non movetur circulariter. 4.112. & seq.

GRANDIO quid sit. 4.142. causa materialis, & efficiens. 4.143. frequentius decidit in vallibus, & planis arboribus confutis ibid. figura, moles, & locus, in quo sit, explicatur. 4.144.

GRAVITAS est forma positiva. 3.1. est principium motus deorsum: estque duplex. 3.2. est accidens à raritate distinctum. 3.4. à quo causetur. 3.8. & 9. non omnes sunt ejusdem speciei. 3.10. est principium motus deorsum. 3.24. quæ sit intentio gravitatis. 3.33. lumen potest, vel in actu primo, vel in actu secundo. 3.58.

H

HALO, sive Corona quid sit, & quomodo fiat. 4.94. cur frequentius sub Luna, quam sub Sole fiat ibid.

HEMISPHERIUM quid sit. 2.8.

HIATUS, & vorago quid sit, & quomodo fiat. 4.94. non sunt in caelo, sed in aere ibid.

HUMIDITAS per se producitur ab aethere. 2.192.

I

IGNIS elementum datur sub concavo Lunæ. 4.10. ideò quod apud nos est, semper nititur ascendere. 4.11. cur non sphaerice, sed pyramidaliter ascendat. 4.13. cur ibi non luceat, & videatur. 4.15. cur non comburatur hæc inferiora. 4.16. cur apud nos continuo exeat pabulo. 4.17. cur ibi non sit otiosum. 4.18. movetur circulariter ad motum orbis Lunæ. 4.22. an motus ille sit simplex, vel mixtus. 4.24. non est naturalis, nec violentus, sed neuter. 4.27. ignis apud nos extensibilis est ejusdem speciei cum superioribus. 4.29. non sit simul cum alia forma substantiali. 4.29. & 33. differat ab eo quibusdam tantum accidentibus ex parte materie. 4.31. & 32.

Ignis fatuus quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

Ignis lambens quid sit, & quomodo fiat. 4.60.

Ignes subterranei dantur. 4.62. eorum materialis causa, ac efficiens. 4.63. eorum duritiam notat. 4.63.

IGNITÆ impressiones minoris momenti describuntur. 4.60.

IMPULSUS

IMPULSUS producitur per motum à virtute motiva. 4.49. quid sit ibid. distinguitur à levitate, & gravitate. 3.42. omnis impulsus est ejusdem speciei ibid. quando, & quomodo fiat. 3.74. quomodo recipiatur in subiecto. 3.75. est causa motus resistens. 3.77. & 79. quomodo desinat. 3.80. an replicaretur localem replicationem projecti. 3.

est pyramidalis, & cur. 4.169. quanta fitalitudo. 4.170. quoad altitudinem crescunt, & decrecunt. 4.171.

MOTUS duplex simplex & mixtus, & quid uterque sit. 1.4. & 6. motus non est cælis ratio agendi, aut conditio sine qua non. 2. 229. sine motu cæli inferiora possunt agere. 2.231. quo pacto motus causat calorem. 2.235. & seq.

Motus refultus à contrario est naturalis. 3. 29. à quo causetur. ibid. à quo fiat motus naturalis gravium, & levium. 3.24. & 30. fit per lineam breviorum. 3.37. figura corporis mobilis valde confert ad motum. 3.39. est velocior in fine, quam in principio, & qua de causa. 3.41. & seq. non tamen si in infinitum proderetur. 3.51. motus duorum inæqualem in gravitate, vel levitate est æqualis in velocitate. 3.52.

Motus violentus est quadruplex. 3. 63. motus projectorum principalis fit ab impulsu. 3.65. minus principaliter à medio. 3.70. motus violentus cur velocior in medio, quam in principio, & hinc. 3.76. & 78. motus resistentiæ à quo fiat. 3.77. & 79. motus projectorum cur unus fit altero velocior. 3.84. & 87.

Motus duplex, rectus, & reflexus, & hinc multiplex. 3.88. inter istos motus non necessario semper interceptur quies. 3.90.

MUNDUS dupliciter sumitur, materialiter, & formaliter. qu. proem. 5. de facto unus est, de possibili plures esse possunt. 1.9. non est unum perfe. 1.19. secundum Arist. Mundus etiam ut comprehendit incorruptibilia, dependet in esse à Deo. 1.23. Mundi figura. 1.30.31. ejus perfectio. 1.32. & seq. fuit ab æterno secundum Arist. 1.37. de facto incipit in tempore, potuit tamen esse ab æterno quoad permanentiam, non quoad successivam. 1.36. & seq. incipit verno æquinoctio, & spatio sex dierum. ibid. potest in æternum durare. 1.52. quo pacto desinet. ibid.

N

NADIR quid sit. 2.7.

NEBULA, seu caligo quid sit. 4.137. dupliciter fieri potest. ibid.

NEGROMANTIA, & alie hujusmodi divinationes an sint licite. 1.252.

Alte quid sit, & quomodo fiat. 4.141. causa calor, & frigoris explicatur. ibid.

MUBES quid sit. 4.135.

O

OPACUM quid sit. 2.75.

ORBES vide Cælum.

ORIZON quid sit, & quotuplex. 2.8.

P

PARALLAXIS quid sit. 2.84.

PARELIUS quid sit, & quomodo fiat. 4.93. quot simul contingere possint. ibid. Luna quoque suos efficit parelios. ibid.

PERFECTUM quo sensu sit prius tempore imperfecto. 1.37.

PERSPICUUM quid sit. 2.75.

PHISIOGNOMIA an sit licita. 2.212.

PLANETÆ quando sint directi, retrogradi, vel stationarii. 2.26. eorum numerus, situs, & domus. 2.89. Saturnus, & Jupiter alios habent affectus. 2.90. diversos effectus causant in his inferioribus. 2.100. habent proprias domus in zodiaco. 2.188. vide Astra.

PLUVIA quid sit. 4.135. alia dicitur imber, alia nimbus, alia pluvia, ibid. diversitas guttarum unde sit. ibid. quade causa quandoque lactis, sanguinis, & similibus pluvia contingerit. ibid.

POLI quid sint. 2.3. sunt duo in mundo arcticis, & antarcticis. 2.4.

PRUINA quid sit, & quando fiat. 4.140.

Q

QUIES duplex privativa, & negativa. 3. 88. inter motum rectum, & reflexum non necessa debet mediare quies privativa. 3.90. cur conveniat terræ. 4.2

R

RARUM quid sit. 2. 75. raritas distinguitur à levitate.

REFLEXIO radiorum duplex. 1.162.

ROS quid sit, & quando decedat. 4.138. est signum serenitatis. ibid.

RUBIGO quid sit, & quomodo fiat. 4.138.

S

SACCARUM quid sit. 4.138.

SOL est in cælo, non in centro mundi. 1.16. movetur semper sub egyptica. 2. 11. quo die mensis ingreditur in signis zodiaci. ibid. varias habet maculas. 2.91. eorum figura, situs, & motus. ibid. quid sint. 2.92. eclipatur, & quomodo. 2.170.

SOLSTITIUM quid sit, & quotuplex. 2.12.

SONUS non cautur à motibus cælorum. 2.172.

SPHÆRA quid sit. 2.3. alia concentrica, alia excentrica.

STELLÆ, vide Astra.

SUBSTANTIA quo sensu sit prior tempore accidente. 1.37.

SYDUS discurrens quid sit, & quomodo fiat. 4.60. etiam interdiu quandoque contingit.

T

TERRA est in centro mundi. 1.16. ejus circumferentia, & diameter. 4. 7. an excedat aquam. 4.96. quo pacto cum aqua unum globum constituit. 4.95. est sphericæ figuræ. 4. 97. est altior mari. 4. 100. an habeat idem centrum cum universo, & an trepidet. 4. 108. non movetur circulariter.

4.112. & seq. cur quiescit in medio universi. 5.118. dividitur in quinque zonas, & que sint. 4.158. omnes zonas sunt habitabiles. 4. 159. hinc dantur antipodes. 4. 160. variæ explantur habitationes terræ cum suis proprietatibus. 4. 163. & 164. dividitur in diversâ climata. 4. 165. dividitur etiam in montes, planities, & insulas. 4.

TERRÆMOTUS à quibus causis proveniunt. 4. 174. & 175. sonus, locus, tempus, duratio, & dilatatio eorundem. 4.176.

TONITRUM quid sit, & quomodo fiat. 4.52. & 53.

TROPICUS quid sit, & quotuplex. 2.13.

TURBO tres præcipuos habet species, que sunt Ecnephas, Typhon, & Præster. 4.82. quid sint, quomodo fiant, an inter se differant. ibid.

V

VAPORES quid sint. 4. 134. non distinguuntur specie ab aqua. ibid.

VAS plus aquæ continet in imis, quam in jugis montium. 4.98.

VENTI quid sint, & eorum multiplex materia. 4.74. ne dum exhalato, sed etiam vapor, & aer, sunt eorum materia. ibid. causa eorum effectiva. 4.76. à quo moventur lateraliter, & cum tanto impetu. 4.79. causa cessationis eorum. ibid. quot sint, & quibus vocentur nomibus. 4.80. quas habeant proprietates. 4.81.

VIA lactea quem locum, & figuram habeat. 2.79. non est res Meteorologica. 2.82. & seq. sed cælestis. 2.87.

VIRGÆ quid sint, & quomodo fiant. 4.94.

VIVENTIA sunt perfectiora corporibus cælestibus. 2. 119. alia perfecta, alia imperfecta. 2.198. nequeunt à stellis produci. 2.20.

UNIVERSUM. Vide Mundus.

VORAGO, & Hiatus quid sint, & quomodo fiant. 4.94. non sunt in cælo, sed in aere. ibid.

Z

ZENITH quid sit. 2.7.

ZODIACUS quid sit. 2.9. ejus signa. ibid. habet latitudinem. 2.11. est duplex, unus in primo mobili, alter in cælo stellato. 2.19.

ZONÆ quot sint in cælo. 2.15.

DISPUTATIONES
In Aristotelis Stagiritæ Libros
DE ANIMA.

Quibus ab Adversantibus tum Veterum, tum
Recentiorum jaculis

SCOTI PHILOSOPHIA
VINDICATUR.

BREVIS EXPOSITIO TEXTUS
LIBRORUM DE ANIMA.

LIBER PRIMUS.

In quo refutantur opiniones Antiquorum
de Anima.

CAPUT I.

à text. I. usque ad 19.

Parsens caput est proemium totius operis, qua ratione Arist. more rhetorico reddit auditores benevolos, dociles, & attentos; reddit benevolos, ostendendo dignitatem, & utilitatem horum librorum; dignitatem quidem; nam omnis scientia est honorabilis, & bona, ac per se appetibilis, sed una est honorabilior, & magis appetibilis, quam altera, aut propter certiorum demonstrandi modum, aut propter majorem dignitatem objecti, sed animæ scientia habet certissimum modum demonstrandi, quia procedit à notis per experientiam, habetque dignissimum objectum, quia animata primum locum obtinent inter materialia, ergo hæc scientia inter digniores est connumeranda. Utilitatem ostendit, quia confert ad omnem scientiam, cum agat de principio effectivo, & subiecto cuiuscunque scientiæ, qualis est sum principale est corpus animatum, de quo non potest haberi scientia sine animæ notitia, que est ipsius formale principium constitutum. Deinde reddit auditores dociles proponendo eas, que de anima sunt tractanda, & patefaciendo ordinem inter illa; nam prius inquit est actum de substantia, & quidditate animæ, deinde de passionibus ipsius, quarum alie sunt proprie ipsius animæ, que scilicet proveniunt, & recipiuntur immediate in ipsa anima, ut intelligere, & velle, alie communes, que toti conjuncto ex anima, & corpore primo conveniunt, ut omnes materiales operationes.

Reddit quoque auditores attentos, ostendendo difficultatem hujus scientiæ: multiplex difficultas in hoc tractatu reperitur; primo enim est difficultas circa methodum investigandi substantiam animæ, an sit demonstratio, vel diviso, aut compositio, vel omnes simul, & quo pacto debeant animæ applicari; variorum enim varia sunt principia. Secundo est dubium de genere animæ, an sit substantia, vel aliud prædicamentum, num actus, vel potentia. Tertio, num ani-

ma sit divisibilis in plura, vel indivisibilis; & si divisibilis, num sint ejusdem speciei, an differant specie, & genere, & num possint unica definitione in universali defini, vel per plures definitiones necessario defini debeant, & ne quis suspicaretur, dum dixit animam in communi, & in universali defini, ipsam ponere universale platonium, subiungit propositionem illam fati vulgatum: *Universale aut nihil est, aut posterius est*, de qua gemus in metaph. dum de natura communi differemus. Si autem esset indivisibilis in plures animas specie distinctas, sed solam in plures potentias, adhuc alie insurgunt difficultates; nam primo de tota anima, quæ quidquid est; prima via difficile est investigare naturam animæ, ut visum est: Secunda via non minus est difficile, & habentis, idem compositi, & operationes animæ sint communes, & habentis, idem compositi, & corpori communicatæ, an verò deat aliqua operatio, & passio propria ipsi animæ, & præcipue dubium est de ipso intelligere, si est imaginatio, id est, si est actus potentie sensitivæ, que dicitur imaginatio, ut antiqui putabant, aut si non est; nam si non potest exerceri sine imaginatione, non videtur esse operatio propria, nec sine corpore contingeret intelligere. Et hæc difficultas est valde necessaria, & utilis ad investigandam cognitionem ipsius animæ, nam si est aliqua propria animæ, ipsa erit separabilis à corpore; si autem nulla sit passio, & operatio propria, non erit separabilis, sed se habebit ut rectum, cui cum competat hæc conditio, ut tangat senecam sphericam perfecte rotundam in puncto, non tamen id faciet rectum seculo pendens; quid autem hic intelligat Arist. per operationem propriam, an scilicet ipsum intelligere simpliciter, quod est inorganica actio, quamvis organicam phantasia præsupponat, an verò intelligere omnino independens à phantasia, est dubium apud Doctores; hoc secundum majus fundamentum habet in textu. Ex his omnibus manet probata propositio illa, quam in initio proposuerat, ut auditores redderet attentos, scilicet Scientiam de anima esse de numero difficillimorum.